

ÉLETTÜNK

XII. évfolyam 3. szám (12. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

1980 március

TIMÁR FERENC:

Jubileum börtönrácsok mögül

1948 március 15! Száz éve „született meg a magyar szabadság” — szegény Petőfi Sándor, hogy nem fordul meg ismeretlen sírjában!

A Bartók Béla-úti Hadik-laktanya pincéiben halálos a csend, pedig zsúfolva „háborús bűnösökkel” és a Népi Demokrácia-elleni „összeesküvőkkel.” — Késik a „véécztetés”, a zárkarend és a feketekávé... Végre dörömbölnék valamelyik cellaajtón: valaki „már nem bírja”. — „Rohadt fasiszta, várjon!” — üvölt kint az őr... Nyitják a nehéz zárat, sorjában „mehetnek a zárkák”. De csak pár percre, és ha marad még idő és melegvíz, odaállhatnak gyorsan a nyílt közös zuhany alá is.

Újra becsapódnak mögöttünk az ajtók és újra csend. — Ismét kulcs-csörgés. Mikor cellánkat kinyitják, hárman meredünk egyszerre az ajtóra: A „Patkány” nyit ránk. Hegyes képe, tüskés bajsza, kis szúrós szeme, de főleg utálatos modora miatt kapta ezt a nevet. Piszkos fölmosóröngyöt dob be cellánk közepébe, egy koszos vödör tartalmát lottyantja az olajos fapadlóra és ránk vicсорít: „Aztán az utolsó csöp-pig föltörölni, megértették?” — Undorral nézzük a rongyot, a folyadékot, amivel már több cella szennyét mázolták el, ő meg gyönyörködve nézi a kín-lódásunkat...

Ez a „zárka-rend”. Mire végzünk vele, csajkákkal csörömpölnek a folyosón, beadják a „feketekávé”. Azt mondják, pörkölt vadgesztenye, cikóriával fűszerezve. De még meleg. Melléje 20 dk. kenyér, igazi kenyér: a napi adag. — Reszkető kezében tartja és mérlegeli a rab. Aztán, ha van még némi lelki-ereje, kettétöri, a felét estére hagyja, ha pedig nincs, akkor valami dacos el-szántsággal nyomban megeszi.

Hárman vagyunk a cellában. Rajtam kívül még egy „bokorugró” diák. Amerikába akart szökni a nagybátyjához, de Mosonmagyaróvárnál elcsípték és idehozták. — A másik társ egy langalétra székely fiatalember. Dávid Miklósnak hívják. A háború alatt mint zászlós szolgált az „elhárítóknál”. A kárpáti harcokban gázmérgezést kapott, ettől lábujjai görcsösen meggyomorodtak. Azóta orthopéd-cipőben jár és sántít. Sokat vallatták, verték gumibottal. A szerencsétlen „kiköpte”, hogy Munkácson lovaskocsit „szerzett”, azon menekült, hogy fogságba ne jusson. Ezért csak „lótolvaj”-nak hívják a smasszerok. Mielőtt elfogták, Budán lakott özvegy édesanyjával és kedvenc kutyájával. Szegény Miklós, állandóan várta, hogy egyszer csak megjelenik édesanyja a börtönrácsok előtt, meg a kutyája és őrá talál.

Egy éjszakai kihallgatás után nem tért vissza; azt hittük, máshová vitték, de harmadnapra visszahozták s csak

támolygott, mint a részeg. Mikor egy kicsit magához jött, elmondta, mivel hogy nem akart kedvükre vallani, a sittbe (sötétzárka) dobták. Ott a betonpadlóba erősített vaskarikához bilincseltek.

Dávid Miklós nem tudta még, hogy a „Katpol”-on (Katonapolitikai Osztály) van még rosszabb hely is, a „karcer” —

őr és éjjel-nappal figyeli a rabot. Itt „puhítják”, napi félcsajka feketekávé, míg össze nem csuklik és nem vall...

A mi cellánk úri hely volt ehhez képest. Volt benne három vaságy, fenyődeszkapriccsal és egy-egy vásott pokróccal. Akinek volt még ép nadrágja és a bőre alatt valami kis izom is, az édesen álmodott rajta, ha éppen

Járai Rudolf felv.

TAVASZI SZÁNTÁS

BABITS MIHÁLY (1883–1941):

Zsendül már a tavasz

Zsendül már a tavasz
langy hegyek oldalán.
Pöttöm kis nefelejcs nyitja ijedt szemét.
Halk fák gyönyörű gyöngéd
ujja rajzol a színes ég

hártyájára bogas kínai titkokat.
Friss fürdő a világ, enyhe sugár legyen.
Déltől harmatos estig
járhatsz könnyű kabátban és

olvashatsz a napon, kéjjel izlelgetvén
olcsó hírlapot s borzatag ámulván

országok születésén,
népek vészeli életén,

míg körötte a fák nőnek, a rügy buvik,
a fű sarjad, a fűz sárgul, a mandula
habzik, mint a szökőkút,
ejtve szirmai záporát

minden szélre. Be jó volna ma bolygni
mint
hajdan bolygtam e bölcs otthoni tájakon
hetykén, sorra köszöntve
Sédet, Sárvizet és Siót.

ez egy betonbunker, másfél négyzetméter alappal, ahol állni is csak meggörnyedve lehet. A karcer egyik sarkában szennyecatorna vezet le. A folyosó fel-lőli nyílásban rácsok mögött erős ív-lámpa fénye zuhog a szerencsétlenre, akit oda bezárnak. Zárka előtt ül az

hancúrozni, míg az őr el nem kergette őket. Reggeli időben az átelleni ház nyitott emeleti ablakáról börtöncellánkba betévedt egy-egy napsugár: 8-10 percig ott reszketett fénye a hátsó börtönfalán. Úgy néztük, becéztük, mint valami égi jelet abból a gyönyörűséges szabad világból, ahol most kezdődik a tavasz. Arcomat néha odatartottam a fénycsóva elé, lehúnyt szemmel hagytam, hogy a meleg, éltető napsugár behatoljon arcom pórusain egészen a lelkemig...

Ott kezdtem a leírást, hogy 1948 március 15-ét írták Magyarországon ekkor és Rákosiék illő módon akarták megünnepelni az 1848-ban kivívott, aztán eltiport, de most új életre kelt magyar szabadságot.

Mi a nagy jubileumot csak arról észleltük, hogy késett az ébresztő, a zárkarend és a reggeli. Meg arról, hogy valahol a laktanya épületén bömbölni kezdett a hangszóró: „Talpra magyar, hí a Haza!” — Biztosan valamelyik „Katpol”-os recsegett bele: „A magyarok Istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!” Aztán sorban következtek a szabadságversek: „Fölszállott a páva vármegye házára, sok szegény legénynek szabadulására.”

Szegény Magyarország! — Így még nem csúfolták meg legszentebb érzéseiben a magyar népet, mint Rákosiék 1948-ban, Március Idusa 100-éves jubileumán! — Ott kuporogtunk a vaságyon, szótlantul, mi hárman és didegtünk. Nem annyira a testünk, mint inkább a lelkünk fázott. — Ezen az emlékezetes reggelen a magyar ifjúság tízezrei ültek börtönökben, sýnylódtek internáló-, hadifogoly-, vagy megsemmisítő szibériai táborokban, vagy bújdos-tak szétszórva a hazában és a nagyvilágban. A legjavát meg már kiirtot-ták: harctereken vérzett el, fogolytábo-rokban pusztult el, vagy a bitófán.

Kilenc-tíz óra felé megmozdult Nagybudapest. Valamerre zászlók alatt énekszóval meneteltek az iskolák és a munkásifjúság ünnepelni a magyar szabadságot. Melyiket? Milyen jó volt, hogy nem kellett ma közöttük menetelni vörös zászlók alatt!

Ünnepi ebédre „buriszt” (cirokkása) kaptunk, homokkal keverve. Volt közte csont is, hogy milyen állaté, nem tudtuk biztosan megállapítani.

Este későn, takarodó után, még zúgott a város. Cellánk kukucskálóján beszólt „Hugó”, a rosszlábú őrmester, aki kihallgatásra szokott vinni: „Alusznak?” — Nem kapott választ. De ő beszálló kedvében volt — azelőtt valamelyik körüti boltban fűszeresegéd lehetett. Elmesélte, hogy mi volt ma Pesten. Népmulatság a Népligetben. Mindenki ingyen kapott kiflit meg egy pofa sört. Az emberek táncoltak, Rákosi Mátyás is ott volt, sőt meg is táncoltatta a budapesti „hölgyeket.”

Nem volt rossz őr a Hugó, de most nagyon fájt a beszédje. Az fájt, hogy Budapest így ünnepelte az „új magyar szabadságot.”

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A pápa csalatkozhatatlansága

A Küng-féle vitával kapcsolatban újból felvetődött a pápa csalatkozhatatlanságának a kérdése. Mivel sokan nem ismerik vagy félremagyarázzák az Egyháznak e tanítását, erre a kérdésre is ki kell térnünk. A pápai csalatkozhatatlanság dogmájának nem a kihirdetését fogjuk történelmi szempontból vázolni, hanem e hittételt a második vatikáni zsinat alapján — mely teljes egészében magáévá tette az első vatikáni zsinatnak erre vonatkozó tanítását — ismerteti.

Mit tanít a második vatikáni zsinat az Egyház csalatkozhatatlanságáról?

A zsinat a csalatkozhatatlanság privilégiumát az Egyháznak Krisztustól nyert tanítói feladatából vezeti le. „A püspökök főfeladatai közt kimagaslak az evangélium hirdetése... Ők a hivatalos, azaz Krisztus tekintélyével felruházott tanítók, akik hirdetik a rájuk bízott népnek a hitet, amelyet el kell fogadni és az erkölcsi életre alkalmazni. Újat és régít hozva elő a kinyilatkoztatás kincseiből (Mt 13, 52), a Szentlélek világosságánál ők magyarázzák a hitet, életet alkotó erőforrássá teszik, és éberen elhárítják a nyájukra leselkedő tévedéseket (2 Tim 4, 1-4)... A püspökök külön-külön nincsenek ugyan felruházva a csalatkozhatatlanság kiváltságával; mivel azonban a földkerekségre szétszórva is megőrzik egymás között és Péter utódával a közösségi kapcsolatot, ha hit és erkölcs dolgairól hivatalos tanításukban ugyanazt a tételt tekintik érvényesen kötelezőnek, akkor csalatkozhatatlanul hirdetik Krisztus tanítását... A csalatkozhatatlanságnak a hitre és erkölcsre vonatkozó tételek meghatározásában az isteni Megváltó akarata szerint meg kell lennie az ő egyházában” (Dogm. Konst. az Egyházzól, 25).

Miért kell az Egyháznak csalatkozhatatlannak lennie?

Hogy a csalatkozhatatlanság karizmája szükséges az Egyházban, Krisztus szavaiból következik. „En kaptam minden hatalmat mennyben és földön. Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, ... és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Ime, én veletek vagyok mindennap, a világ végezetéig” (Mt 28, 18-20). Jézus azonosítja magát az apostolok tanításával: „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). Biztosítást is adott az Egyháznak Péter személyében, hogy a pokol erői sem vesznek erőt rajta (Mt 16, 18). Megígérte apostolainak a Szentlelket. „Amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra” (Jn 16, 13). A Szentlelket csakugyan elküldte pünkösd napján (ApCsel 2). Nos, ha az Egyház a tanításában, melyet a hívek elé terjeszt, s melynek az elfogadását szükségesnek tartja, tévedhetne, akkor Krisztus nem teljesítené ígértét, a pokol kapui erőt vennének Egyházán.

Nem elég Künggel azt mondani, hogy az Egyház, akkor is amikor téved, igazságban marad. Igazságban csak akkor maradhat, ha tanítása, melyet változatlanul és végérvényesen tekint, valóban igaz. Az apostolok egyáltalán

nem tekintették tanításuk igazság-tartalmát másodrendű, elhanyagolható dolognak. „Szeretteim — olvassuk Szt. János levelében —, ne higgyetek minden léleknek! Vizsgáljátok meg a lelkeket, vajon Istentől valók-e, mert sok hamis próféta lépett fel a világban. Az Istentől való lélek erről ismerhető fel: Minden lélek, amely vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, Istentől van. Minden olyan lélek viszont, amely nem vallja Jézust, nem Istentől való. Ez az antikrisztus szelleme, akiről hallottátok, hogy eljön, sőt már a világban is van” (1 Jn 4, 1-3). Sz. Pál pedig azt írja a Galatáknak: „Ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdettünk: átkozott legyen! Amint korábban már megmondtuk, most megismétlem: Ha valaki más evangéliumot hirdetne nektek, mint amit tőlünk kaptatok, átkozott legyen. Vajon az emberek kedvét keresem ezzel vagy Istenét? Talán embereknek akarok tetszeni? Ha még embereknek tetszését keresem, nem volnék Krisztus szolgálója” (Gal 1, 8-10). A Szentlélek Küng elítélése által sem az emberek tetszését kereste, a Szentlélek erejében bízva hozta döntését. Nemde már az apostolok jeruzsálemi gyülekezetük alkalmával ezzel a megjegyzéssel hozták híveik tudomására határozatukat: „A Szentlélek és mi magunk ezt tartottuk helyesnek” (ApCsel 15, 28)? S nem az inkuizíció, hanem már az Egyház legelső egyetemes zsinatai nem átalították a tévedéseket e szóval: anathema, azaz átkozott legyen, megbélyegezni!

Mennyiben csalatkozhatatlan a pápa?

Az Egyháznak kijáró csalatkozhatatlanság megvan tehát a püspökök együttesében, amennyiben a pápával hitbeli kapcsolatban vannak, de különleges módon magát a pápát illeti meg. „A csalatkozhatatlanság megvan a római pápában, a püspöki kollégium fejében tisztelése folytán, valahányszor végérvényesen meghatároz és kihirdet egy hittani vagy erkölcsani igazságot, mint az összes keresztények legfőbb pásztora és tanítója, aki megerősíti testvéreit a hitben (v. ö. Lk 22, 23). Döntéseiről tehát méltán mondhatjuk, hogy megmásíthatatlanok, mégpedig önmagukban véve, nem az egyház hozzájárulása folytán. E döntéseit a Szentlélek támogatásával terjeszti elő, melyet Szent Péter személyében megígért neki az Úr. Döntései emiatt nem szorulnak mások jóváhagyására és nem tűnnek fellebbezést bármi más ítélőszékhez. Ilyenkor ugyanis a római pápa nem mint magánszemély nyilvánít véleményt, hanem mint az egyetemes egyház legfőbb tanítója fejt ki vagy véd meg valamely katolikus hitigazságot: benne egyedülálló módon van meg az egyházat magától megillető csalatkozhatatlanság karizmája” (Dogm. Konst. az Egyházzól, 25).

A pápa csalatkozhatatlansága tehát nemcsak az első, hanem a második vatikáni zsinatnak is világos tanítása. S nemcsak Küng-féle értelemben „az igazságban való megmaradást” jelent, hanem egy hitigazságnak tartalom szerinti végleges és megmásíthatatlan kihirdetésére is kiterjed. — A pápa nem tévedhetetlen azonban mint magánszemély. Sőt különböző alkalommal tett hivara-

los nyilatkozatai, szóban vagy írásban adott oktatása, utasítása, rendelkezése sem szükségképpen csalhatatlan. Csak akkor csalhatatlan, ha mint az összes keresztények legfőbb pásztora és tanítója, végérvényesen meghatároz és kihirdet egy hittani vagy erkölcsani igazságot. Gyakorlatilag az első vatikáni zsinat óta a pápa csak egyszer, t. i. Mária mennybevétele dogmájának a kihirdetésében élt a csalhatatlanság karizmájával. Azonban a pápa és a püspökök nem-csalhatatlan tanítását is engedelmességgel kell fogadnunk. „Amidőn a püspökök a római pápával közösségben tanítanak, mindenkinek úgy kell tisztelnie őket, mint az isteni és katolikus igazság tanúit; a hívőknek pedig egyet kell érteniük azzal a nyilatkozattal, amelyet hit és erkölcs dolgában püspökük Krisztus nevében terjeszt elő, — és vallásos, odaadó lelkekkel kell ragaszkodniok ahhoz. Ezt az akaratit és értelmi engedelmisséget különösképp meg kell adni a római püspök hivatalos tanítói tisztének még akkor is, ha nem „ex cathedra” beszél.” (Dogm. Konst. az Egyházzól, 25.).

Miben vét Küng az Egyház ellen?

Egyrészt, tagadja, hogy az Egyház maga csalhatatlan hit és erkölcs dolgában, azaz hogy végérvényesen hitigazságot tudjon megállapítani. Ezzel szembehelyezkedik az orthodox egyházakkal, sőt sok protestáns egyházzal is, melyek legalább az első zsinatok változatlan tanítását elfogadják. Másrészt, vétkezik a pápának sajátos tanítói tekintélye ellen, mert döntéseit nem hajlandó elfogadni az akarat és értelem engedelmisségével, amely megilleti őket, még akkor is, ha a pápa nem „ex cathedra”, azaz nem csalhatatlanul rögzít le vagy ítél el egy hitbeli felfogást. Végeredményben Küng az Egyházzól egy olyan képet alkot, amely nem egyezik meg az Egyháznak önmagáról alkotott felfogásával. A tekintélyt nem felülről, nem a Krisztus-alapította hierarchiából származtatja, hanem a bázisra, a hívek tömegére akarja visszavezetni, amely „ihletett” teológusoktól vezéreltetve maga határozza meg, mit hajlandó adott körülményekben hinni, azzal a tudattal, hogy változatlan igazságok nincsenek s hogy az ún. dogmák is megváltoztathatók. Érthető tehát, hogy az Egyház nem tekinti Küngöt többé saját teológusának és hogy ennek következtében megvonta tőle a tanítás engedelmyét.

HOL LE, HOL FÖL?

A statisztikák ábrája hű jelképe sok ember életének és meggyőződésének: ritkán egyenes, folyamatos, inkább görbe-görbe vonal, egyszer föl, máskor le. Ez érvényes az ember Istenhez fűző viszonyára is. Hadd mutassuk be ezt németországi viszonylatban, tekintve, hogy az otthoni helyzetről nincsenek megfelelő statisztikai adataink.

100 éves évforduló

Dr. Lepold Antal prelátus születésének 100. évfordulóján szentmise keretében emlékeztek meg rokonai, barátai, volt növendékei és munkatársai az elhunyt nagy magyar archeológus — történész főpapról. 1880 január 22-én született a bácskai Szentfűlöp községben, 1971 május 4-én halt meg Bécsben.

Életének jelentős szakaszai voltak: 1904-ben szentelték pappá Kalocsán, 1913-tól Csernoch János esztergomi érsek, primás udvari papja. Mint ilyen részt vesz az első világháborút követő magyar újjáépítésben. — Serédi Jusztinián hercegprimás alatt kezdeményezője és vezetője az esztergomi ásatásoknak: az Árpádok királyi palotája maradványai feltárásának, valamint az esztergomi 'Keresztény Múzeum' korszerű átrendezésének. — Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek 1946-ban Bécsbe küldte, mint a Pázmáneum rektorát. Negyedszázadon át maradt ott és volt támasza, példaképe a nehéz időkben idegenbe szakadt honfitársainak.

Lepold kanonok 1971 májusában halt meg. — Mintha csak helyet akart volna távozásával készíteni érsekének, Mindszenty Józsefnek, aki ugyanennek az évnek őszén költözött be a bécsi Pázmáneum első emeletére Dr. Lepold kanonok lakásába. Gyönyörű szép, régi íróasztala lett Mindszenty bíboros munkasztala, amelytől négy évvel később szólította el a halál. — Ez az asztal most ott látható Máriacellben, a Mindszenty Emlékmúzeum belső szobájában.

12 évvel ezelőtt a Német Szöv. Köztársaság polgárainak még 90 százaléka hitt Istenben, vagy egy Felsőbb Lényben. Ez volt 1967-ben. Az elmúlt évben azonban már csak 79 százalék. Ezek az adatok az IFAK (Piac és Szociális Kérdéseket Kutató) Intézet (Traunstein) felmérése alapján kerültek nyilvánosságra. Az 1967-es felmérést is az IFAK végezte. A kérdések mindkét véleménykutatásnál ugyanazok voltak.

Részleteire felbontva a körkérdes eredménye így fest: 1967-ben a németek 42 %-a tekintette Jézus Krisztust Isten Fiának és Megváltónak. — E szám azóta 33 %-ra esett vissza. 21 % számára Jézus egy nagy ember és példakép, 38 % számára nincs Jézusnak semmi jelentősége, 7 % nem is hiszi, hogy Jézus egyáltalán történelmi személy volt. Ugyanakkor 48-ról 53 százalékra emelkedett azok száma, akik hisznek a halál utáni új életben.

A közvéleménykutatásnál adott válaszok alapján — egyházi megítélés szerint — ma csak minden harmadik németet lehet kereszténynek tekinteni. Ugyancsak ennyi azoknak a száma, akik saját meggyőződésből egyetértenek „mindenben, amit az egyház tanít”. — „nem mindenben” 7 %, — „sok mindenben” 31 %.

Az egyes korcsoportok hitbeli meggyőződésének összehasonlítása sem válik az egyházak javára. A 14-től 24 évesek közül ma csak 25 % hiszi, hogy Jézus Isten Fia, a nyugdíjas korban lévők közül ugyancsak 46 %. Minél fiatalabbak a németek és minél képzettebbek, annál többen jelentették ki, hogy a vallási kérdések számukra „nem fontosak”. Összességben nézve azonban még mindig többségben vannak azok (57 %), akik a vallást „meglehetősen fontosnak” (40 %), vagy „nagyon fontosnak” (17 %) tartják. Ugyanakkor 33 % „nem nagyon”, 10 % pedig egyáltalán nem foglalkozik ilyen kérdésekkel.

Az IFAK adatai azonban magyarázatra szorulnak és vizsgálatuknál különö-

(Folytatás a 3. oldalon)

Bíboros bíbor nélkül

STEPINAC, ZÁGRÁBI ÉRSEK 20. HALÁLÉVFORDULÓJÁRA

Mikor 1952-ben XII. Pius pápa bíborossá nevezte ki, a zágrábi érsek már több éve a jugoszláv kommunisták hatalmában volt. — Ő volt Jugoszlávia Mindszenty-je.

1934-ben, 36-éves korában, hároméves papság után nevezték ki Dr. Anton Bauer, zágrábi érsek mellé segédpüspöknek. — Késői hivatás. Mielőtt papi pályára ment, földműves édesapja kívánságára mezőgazdasági iskolát végzett. Az első világháború idején az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregében szolgált, ahol hadnagyi rangig vitte.

1937-ben lépett Bauer érsek örökébe és a legnehezebb időben vezette a nagy és igen fontos zágrábi érsekség kormányzását. Az Osztrák-Magyar Monarchia szétesése után ugyanis a katolikus horvátok és az ortodox szerbek között az új SHS- királyságban nemcsak politikai téren, de egyházpóliakai viszonylatban is heves ellentétek dúltak: a számbelileg erősebb szerb nemzetiség volt az új államban mindenütt a hangadó. Sándor király 1934-ben történt meggyilkolása után kormányzó tanács állt az állam élére. Ez a tanács nem ratifikálta a Jugoszlávia és a Szentszék között már kidolgozott konkordátumtervezetet. A katolikus püspökök egész

HOL LE, HOL FÖL?

(Folytatás a 2. oldalról)

sen az időt, mint alakító tényezőt nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Mert nem éppen a 70-es évek voltak-e azok, amikor szinte divat lett mindent, — ami eddig jó volt, megkérdőjelezni? Nem az az évtized, amikor a „reform” jelszavával meghirdették minden emberi helyzet és érték változandóságát? Amikor az emberek azt hitték, hogy egyedül a teljesen kötetlen ember az igazán szabad és másokat is felszabadító ember? Csoda volna, ha ez a meggyőződés és magatartás nem csapódott volna le a kor emberének Istenhez, egyházhoz és valláshoz fűződő magatartásában is!

Egészen más helyzet előtt állunk most, a 20. század utolsóelőtti évtizedének kezdetén. Ez az évtized máris válságokkal kezdődött. Olyan válságokkal, melyek természetüknél fogva viharelőtti feszültséget idéztek elő a világ gazdasági és politikai légkörében. De különben is, bölcs és előreátó emberek már jó idő óta emelik fel szavukat annak belátása érdekében, hogy az embernek nem szabad mindent megtennie, amit megtehetne, és jobb lett volna, ha nem tesz meg sok mindent, amit megtett. Új erényeket vesznek elő a süllyesztőből, melyek lényegileg ősi keresztény erények: hogy fogadjuk el egymást és éljünk nemzeti és nemzetközi síkon testvéri közösségben; hogy ne éljen egyik ember a másik nyakán és terhére; hogy vissza kell találnunk ahhoz a félféltethez, mely kijár az életnek, a teremtésnek és az Istennek.

Elérkezett volna a fordulat időpontja? Bizonyos jelek legalábbis erre mutatnak. Az IFAK statisztikájának görbéje lassan újra fölfelé kanyarodik. Hogy milyen mértékben s meddig emelkedik ez a görbe, az attól is függ, hogy a helyét kerső mai embernek milyen hittal és milyen meggyőzően tárja fel az egyház Isten hívását, az örök üdvösség jöhírét.

Megyesi András

Jugoszláviában követelték a konkordátum megkötését. Stepinac ekkor még mint érseki koadjutor így körvonalazta a katolikus papság álláspontját: „Mi papok nem foglalkozhatunk pártpolitikával és legyen is az távol tőlünk. De ugyanakkor félelem nélkül megvalljuk a horvát nép iránti szeretetünket és megbecsülésünket.”

A katolikus horvát nép előtt Stepinac óriási tekintélynek örvendett. Így tudta csak föllendíteni a katolikus sajtót, templomokat építeni, kolostorokat újjászervezni, mindenhol Jugoszláviában, ahol arra szükség volt. 1940-ben még meg tudta ünnepelni a katolikus Horvátország 1300-éves jubileumát, de az ezzel kapcsolatos nagy építőprogramba, alighogy belekezdett, Jugoszláviát elértek a második világháború hullámai. Az amúgyis egyenetlen délszláv királyság a német haderő csapásai alatt két nap alatt összeomlott. 1941 április 10-én kikiáltották az önálló Horvátországot, természetesen német protektorátus alatt. Ez magával hozta, hogy megkezdődött ott is a zsidók és a görögkeletiek üldözése, illetőleg egzisztenciális okokból tömeges áttérésük a katolikus vallásra. Stepinacnak ez sok nehézséget okozott.

Tulajdonképpen mártíriuma akkor kezdődött, amikor a német csapatok 1945-ben visszavonulóban voltak Délkelet-Európából, a partizánok pedig véres nyomokat hagytak hátra mindenütt, ahová bevonultak. Sok civilt, köztük papot, meggyilkoltak. A Siroki Brijeg kolostorban és gimnáziumban pl. legyilkoltak minden ferencest. Stepinac mindezekre s a kommunisták további egyházellenes akcióira nem fel lehetett hallgatással.

1945 május 17-én először tartóztatták le az érseket, de több püspök közbenjárására Titonál, június 3-án szabadon engedték. Az új körülmények között ez a szabadság nem tartott sokáig. Mikor az új rezsim egész hatalmi apparátusával harcot üzent a vallásnak és az egyháznak, hogy azt kiírta, a horvát püspöki kar közös pástorlevélben fordult a hívekhez, szabad vallásgyakorlatot és a vallási béke helyreállítását követelve. Az új hatalmasok minden dühe a püspöki kar elnöke, Stepinac ellen fordult. Megindult a sajtókampány és a hajszá ellene. A következménye az lett, hogy 1946 szeptemberében letartóztatták és népbíróóság elé állították. A vád ellene: együtműködés a megszálló hatalommal, hazaárulás, visszaélés a katolikus sajtóval, népellenes célból. Jóllehet a per folyamán a vádlottból vádló lett, az ítélet mégis 16-évi szabadságvesztésre és kényszermunkára szült. Több mint öt évet töltött el ebből Stepinac börtönben, Lepoglavan, teljes izolációban.

Az ítélet ellen világszerte felháborodás tört ki, és ez az évek folyamán sem akart megszűnni, mire a rendszer 1951 decemberében kénytelen volt Stepinacot feltételeken szabadlábra helyezni. Krasicba, szülőfalujába száműzték, amit el nem hagyhatott, csak a helyi plébánosnak segíthetett és írással foglalkozott. Bíborossá való kinevezésekor 1952 novemberében sem engedték Rómába utazni, hogy átvegye a bíborosi kalapot. Erre a kinevezésre a kormány a Vatikánnal való diplomáciai kapcsolatok megszakításával válaszolt.

Egészségi állapota a hosszú fogság- és meghurcoltatástól annyira leromlott,

hogy a vég föltartóztatlanul közeledett. Stepinac bíboros 1960 február 10-én, 61-éves korában halt meg. Holttestét a kormánnyal való hosszú tárgyalások után a zágrábi dóm kriptájába helyezték örök nyugalomra. Sírja azóta a horvátok nemzeti zarándokhelye lett, éppen úgy, mint a Máriacell-i Szent László-kápolna, ahol Mindszenty hamvai pihennek, a magyarok zarándokhelye.

*

Mindszenty és Stepinac bíboros között, bár nem találkozhattak, bensőséges volt a viszony. Amikor Stepinacot öt évi börtön után 1951-ben szülőfalujába, Krasicba internálták, akkor Mindszenty még Rétságon volt szigorú háziőrizetben. 1956 után, amikor Mindszenty a budapesti Amerikai Követségben kért és kapott menedékhelyet, a 60-as évek felé az amerikai kormány meg a Kádár rezsim is szeretne volna valahogyan megoldani a Mindszenty-

HORY LÁSZLÓ:

A világpolitika éveleji mérlege

Nemcsak a gazdasági életben, a politikában is tanácsos józan éveleji mérleggel kezdeni új „üzleti évet”, ezért ajánlatos a Nyugat szeméről sürgősen leoperálni az „enyhülési illúziók” rózsaszínű hályogát és végre tudomásul venni, soha szem elől nem téveszteni, hogy a világtörténelem eddigi legnagyobb és sajnos legsikeresebb összeesküvése a szovjet kommunizmus, amely az utóbbi három évtized alatt céltudatosan haladt a maga útján és a második világháború romhalmzából olyan világhatalmat épített fel, amelynek tervein és stratégiáján mit sem változtat az UNO-ban az emberi jogok érdekében időnként megrendezett álarcos bál, sem a világsajtóban folyó ártalmatlan nyelvtörtéti verseny. Tudomásul kell venni, hogy 1980 éveleji világpolitikai mérlege veszteséges esztendő ígér és csak remélni lehet, hogy nem újabb kényszeregyességek sorozatát.

Az elmúlt év megmutatta, mily sokrétűen bonyolult képlet a szabad világ konstellációja s hogy örökös védekezésel majdnem lehetetlen döntő csatákat nyerni. A szabadság fenntartása = „vivere pericolosamente”!

Majdnem csoda számba megy, hogy a csupán „hangulati” kormányzással rendelkező USA és az érdekkellentétektől feldarabolt Maradék Európa aránylag veszteségek nélkül átvészelte a szovjeteurópai fenyegetéseket. Ez elsősorban természetesen a liberális rendnek és a fölényes gazdasági potenciálnak volt köszönhető, mely még azt is megengedhette magának, hogy az ellenfelet kenyérral lássa el.

Diplomáciai síkon az elmúlt évben kétségkívül az amerikai-kínai kapcsolatok felvétele volt a legbiztosabb esemény. Washington ezért magas árat, a hű szövetséges Tajvan-nal való szakítást volt kénytelen fizetni. Mindenesetre a kínai vezetők sem Amerikában, sem Nyugateurópában nem tettek lakatot a szájukra és a „kínai kártyát” nyíltan ütőkártyául ajánlották fel a Moszkvával folyó pókerpartizhoz.

A legégetőbb probléma továbbra is maradt a szabad világ kulcsának, Nyugateurópának a védelme. Fegyvertechnikai téren sürgősen be kell hozni a Var-

problémát. Kádárakat nagyon zavarta az ország szívében, Budapesten, tartózkodó és pusztá jelenlétével is nagy biztonossági rizikót jelentő Mindszenty és ezért a Stepinacéhoz hasonló megoldást kerestek. Amikor ez Stepinac tudomására jutott, titokban személyi követet küldött Mindszentyhez az Amerikai Követségre, kérve őt, hogy ne engedjen a csábításnak és ne menjen szülőfalujába, Csehmindszentre, háziőrizetbe, nehogy tönkre tegye az otthoniak életét, mint akaratlanul ő (Stepinac) tette. Hugának és a családjának ugyanis pokol lett az élete, mert házukba éjjel-nappal bejártak a titkosrendőrök. Nővére fiát pedig katonai behívóval súlyos munkára vitték, ahonnét testi-lelki roncsként került haza.

Ez a példa világos lecke volt Mindszenty számára és ezért nem is egyezkedett a Kádár-rezsimmel.

Ha egyszer majd Magyarországon és Horvátországban is meg lehet írni a teljes igazságot, akkor a két vértanu bíborosérsek áldozata népéért is teljes fényben fog újra fölragyogni.

H. F.

sói Paktum előnyét! Félő, hogy látszatengedményekkel — pl. jelentéktelen orosz erők kivonása Keletnémetországból — a NATO frontegység fellazítható lehet és a nyugati szövetségesek közt zavart idézhet elő. Az atomenergia ellenes állandó propaganda, megkenve álszent pacifizmussal, ijedséget, a védelmi beruházásoktól való visszakozást, tüntetéseket és ellenséges hangulatot szül, mint ez a múlt év utolsó heteiben Hollandiában, Belgiumban és Dániában félreérthetetlenül bebizonyosodott.

Az angol kormányváltozás kétségkívül erősíti a nyugati védelmi frontot. Az első angol női kormányfő, a „vaslady”, Margaret Thatcher, férfiakkal is becsületére váló elszántsággal küzd mind a belpolitikai — : indokolatlan bérkövetelések, országot bénító sztrájkok; mind a nemzetközi politikában fenyegető veszélyek ellen. Lord Carrington külügyminiszterrel történt kinevezése eddig szerencsés választásnak bizonyult, talán kivezeti Rhodéziát is a zsákutcából!

Sajnos, a mindmáig kiirthatatlan nacionalista érzelmek nem egyszer olyan veszélyes külön utakhoz vezetnek, amelyeknek az ellenoldal csak örülhet. Elsősorban említendő Párizs magatartása Khomeinivel szemben, akinek lehetővé tette, hogy francia védelemből indítsa el az Iránt káoszba taszító „vallási forradalmát”. Párizs rosszul spekulált, amikor jobb pozícióra számított az olajért folyó mérközésben. A fanatikus Izlám s a pseudovallásos marxizmus-leninizmus nemcsak a toleranciát, az emberi jogokat fenyegeti, hanem az ingadozó világképet is (lásd Afganisztán, Pakisztán, Irán helyzetét).

A fokozódó észak-déli feszültség felismerhetően egy új válságfrontot alakít ki, ahol a szabad világnak szintén helyt kell még állnia. A vietnámi megszállók elől pusztá létüket mentő kambodzsai tömegek keserű ízelítőt adnak abból, mire számíthat a világ, ha Moszkva — mert mindenütt ő van — „testvéri segítségnyújtásra” ad parancsot.

A békés köldöknézés és kedélyes diplomáciai teázgatások ideje alighanem jó időre lejárt.

KISBÁRATI GYULA:

Világválság és az Istenanya (1)

– Mária-jelenések az utóbbi 150 évben –

IRÁNYELVEK, PROBLÉMÁK

Gazdag, bár nem minden szempontból színvonalas irodalom foglalkozik a Mária-korszak jelenéseinek problematikájával. Nincs el'entmondás híjján a katolikus hívek hozzászólása sem e jelenéskorszak tematikája teljességéhez. A hívek tekintélyes része – s ehhez tartozik a papság egy jelentős hányada is, – arra a szigorú álláspontra helyezkedik, hogy mivel Krisztus, a Megváltó világrajöttével és messiási küldetése betöltésével, valamint az apostoli evangelizációval befejeződött az ószövetségi korszak, – ezek után a kinyilatkoztatás semmiféle formájára nincs szükség. Mások odáig mennek a „tagadásban”, hogy az Egyház által megvizsgált és elismert jelenéseket és Mária üzeneteket sem hajlandók valóságosnak elfogadni.

E sorok írójának sem illetékessége, sem kellő készsége nincs ahhoz, hogy e tagadással kimerítően foglalkozzék. Annyit azonban bizonyítani kívánnak, hogy korunk emberisége a XIX. század eleje óta – akarva akaratlan – a Mária-jelenések ama korszakában él, amely korszaknak mind immanens, mind transcendens távlatait a földön járó és megjelenő Istenanya üzenetei, tanításai, sőt kinyilatkoztatásai határozzák meg. Törekvésünk lényege, hogy e jelenéskorszak problematikáját az elérhető és felhasználható dokumentumok segítségével fe'tárjuk és felvilágosítással szolgáljunk e korszak témavilágának rendkívüli fontosságáról. Hiszen nem lehet kétséges, hogy a Máriás jelenéskorszak rendezettebb, átfogóbb ismerete egy olyan minőségű történeti és társadalmi szemléletet alakíthat ki Isten népének társadalmában, amely szemlélet segítségével földi békénk és örök üdvösségünk remélésében újra megerősödhetünk.

AZ IGEHÍRDETÉS ÚJ FORMÁJA

Rávilágítunk arra is a Mária-jelenések ismertetésével, tipikus és jellegzetes formáinak lehetséges „osztályozásával”, hogy a Mária-jelenések esetében nemcsak egyszerően a „kinyilatkoztatás” ismert folytatásáról lehet szó, hanem az ígehírdetés merőben új formájáról, amelynek eszközlője a Bo'dogságos Szűz Mária, aki méltóságánál fogva több a prófétáknál, több az apostoloknál. Főként pedig: akinek a tanítása ahhoz a mai tömeghez szól, amely a kinyilatkoztatást nem ismeri egész tartalmában. A Mária-jelenések egyik jellemzője, hogy egyszerre százezres tömeghez is szól, ami a technikai kommunikációs eszközök mai – akár interorbitális – arányait is tekintve, az isteni megnyilatkozások modern és legkorszerűbb formáját jelenti. A Szűz Anya első La Salette-i és Lourdes-i meg-

jelenései alkalmával nyilván előre tudta, hogy néhány évtized múlva versenyeznie kell a rádiók és a különböző hangszórók embercsinálta gépezeteivel, sajtóirodáival. Az 1977 évi adatok szerint csak a garabandáli jelenés amerikai tájékoztatási központja százmillió dolláros költségvetéssel dolgozó technikai szervezet, amelynek munkája három kontinensre terjed, munkatársainak száma pedig 30 ezer.

Krisztus és az apostoli atyák kora után hosszú ideig még gyakori volt az „egyházakban”, főleg a keletiekben a prófétálás. Úgy tetszett, mintha nem szűnt volna meg a prófétálás Mózesi korszaka. Ezt a körülményt sokan azzal magyarázzák, hogy a zsinagóga és a keresztény áldozatot bemutató templom szimbiózisa fennmaradt. A jeruzsálemi templom végleges pusztulása azonban azt je'entette, hogy a zsidóság elvesztette azt a „kiváltságát”, hogy továbbra is egyetlen őrzője legyen az egyistenhitnek s hogy teokratikus állama és történeti jelenlétének hatalmas szimbóluma, a Templom, a Messiás-várás világító tornya maradjon. A győzelmes kereszténység, mihelyt meggyökerezett a római birodalom nyugati fe'ében is, szakított a zsinagógával. A szétszórt zsidóság magába zárkozott. Isten nem küldött vigasztalásukra Messiást-hírdető prófétákat. Ők abba a marasmusba merültek el, amely a csatavesztes népeket jel'emzi, kiket Istenük elhagyott s épp ennek következtében a jogfosztottság állapotába kerültek. Joggal panasolta a zsidó nép rom'ott állapotát a 74. zsoltár, amely egyenesen azt fájlatja, hogy az isteni elhagyatottság teljességeként próféták nem látogatják többé Izrael hajlékát.

Valaha a próféták az Úr kivá'sztottjai és egy megadott feladat elvégzésére küldött megbízottjai voltak a Mindenhatónak. Szinte emberfeletti hivatástudattal léptek fe!. Ennek megfelelően Isten mintegy kiragadta őket emberi körülmények közül és teljes cselekvési szabadságot adott nekik. Senki emberfia nem akadályozhatta meg, hogy a Próféta átlépje a Temp'om küszöbét. Személyükben maga az Isten lépett a házba. Velük szinte az Isten volt jelen. „Numen adest”... Isten a prófétáin keresztül cselekedett vagy szólt be'le az emberek magán- és közéletébe. Személyük rendkívülisége miatt a prófétákat sehol sem fogadták szívesen, ezért a legtöbben az emberi el'enkezés és düh ártatlan áldozataivá váltak.

Az apostoli időkben s a korakereszténységben sem hiányoztak prófétai kiválasztottsággal rendelkező személyek, főleg nők. Szerepük azonban korántsem volt oly prominens, mint a zsidó korban. A szerzetességek aktív és fiatal lendületű erősítői voltak a hitéletnek, a társadalmi életnek a középkoron át. A prófétáló nők sorában a leginkább tekintélyesek: Bingeni Hildegard (XI. sz.), a Svéd Brigitta (1303–1373) és a nagy Sienai Szent Katalin (1347–1380). A középkorban azonban a politikai és a társadalmi viszonyok bonyolultsága, a népirtó tömegjárványok, hadi inváziók iszonyúsága (tatár, majd török), a keresztesháborúk okozta belső konvulziók, az újra meg újra támadó eretnokségek szociális, intel'ektuális nyomásának az esendő emberi természet nemcsak a problémák súlyosságával találta magát szemben.

Krisztus népének meghasonlásában döntő szerepet játszott az is, hogy a keresztény le'kiségtől mélyen alig érintett néptömegek merőben új é'etkörülmények közé jutottak. Környező világuk megszerzéséhez a népvándorlás „ideiglenességéből” alig ocsudó barbárok s a visszabarárosodott néptöredékek a római szervezőerő szétesésével nemcsak megfe'lő eszközökkel, de a legelemibb ismeretekkel sem rendelkeztek.

Az ószövetség Istene Mózes és a próféták által szólt bele a választott nép s az ókor más népeinek sorsa intézésébe. Az újkorban pedig, amikor a válságok halmaza soko'dalú hirtelenségekhez s az erkölcsi normák teljes felhígulásához vezettek, Krisztus saját édesanyját jelölte arra a kiválasztottságra, hogy az emberiséget visszavezesse az evangélium útjára. Krisztus egyedü'álló kegyelmi akcióval nyúlt bele a történelembe. Korunk a Szentháromság akaratából abban a kitüntetésben, inkább kegyelemben részesült, hogy 150 év óta a világ legkü'önbözőbb pontjain immár szemmel láthatja az Istenzülő Anyát. Kolostorok, remetelakok magányában itt-ott korábban is megjelent a Szűz, érdemes, istenes é'etű vezeklők, vagy a lelkekért munkálkodók bátorítására, kitüntetésére. De ezer és százezer ember szemeláttára, néhol hangja hallatára is – és va'amilyen célra irányuló szándékkal, csak korunkban jelent meg a föld színén. És a láthatóvá lett Szűzanya – emberi módon: könnyekkel a szemében, szinte az aktuális problémákat egyetemesen megfogalmazó szavakkal, együttimádkozással, de néha hallgatásával is – szól hozzánk. Minden gesztusával Isten irgalmát hozza, de figyelmeztet a hosszan tűrő Isten haragjára is.

Szűz Anyánk, az eredeti-bűn nélkül való, mert bűn nélkül fogantatott maga is. És bűn nélkül foganta Isten Fiát. E ketős bűnnélkü'iségből eredőleg lett méltóvá az assumptióra s arra a központi jellegű misszióra, hogy a földön megjelenvén megtérítse a bűnösöket. Ezért vállalt és vállal 150 év óta, magánjellegűnek már nem tekinthető, embert mentő, az egész világra kiterjedő hithírdető missziót. Vállalt és vállal minden korábbi arányokat felülmúló evangelizálást. Jelenléte gyakoriságának bizonyítéka, hogy az egyházi élet mihamar teljesen átszövik a jelenések dátumai. Mi ezeknek nagy tömegéből kiválasztottunk 3–4 jelenést, amelyek tipológiailag egyediek s ezek köré csoportosíthatjuk a többi „kisebb” je'entőségű jelenéseket. A legnagyobbak sorában említjük La Salette-t (1830), Lourdes-t (1858), Fatimát (1917), Garabandál-t (1961) és a Tre Fontane-i jelenést (1947). A Tanító Hivatal részéről elismert jelenések számának növekedésével, mondhatjuk, – új egyházi kalendárium születik.

E 150 év alatt nemcsak új tömegeket befogadó, nagyméretű kegytemplomok épültek, főleg az európai kontinens nyugati országaiban, Franciaországban, Portugáliában és Olaszországban. Ahol a Szűz megje'ent, több helyen gyógyító források fakadtak. Tre Fontane-ban egy barlangot tisztított meg a szennyől és a bűntől. Montichiari Fontanelle-ben Mária maga szállt le a forrás vizéhez, hogy azt áldó kezével érintse. Kifejezve kívánságát, hogy ide gyógyulást kereső betegek jöjjenek, mintegy a kegyelem bőven áradó forrásához. Így vált sok helyen a kegyelmi forrás új szentelménnyé. A gyó-

Egy bátor apáca és két betörő

Drammen, a kedves, nyugodt, vidéki norvég városka (40 km. délnyugatra Oslótól) ez év januárjában egy nem mindennapi eseménynek lett a tanuja. A városkában mintegy 500 katolikus hívő él, kis templomuk norvég stílusban épült, a plébánosuk P. Sárosi József jezsuita páter. Régebben a Szt. József-nővéreknek volt egy nagy kórházuk, amelyet utánpótlás hiánya miatt fel kellett adniok, de a templom közelében lakik még négy nővér, akik a plébánián segítenek és a templomról gondoskodnak.

Egy szombat délután a nővérek éppen készültek a templomban az esti szentmisére s egyszer csak látják, hogy a templom külső ajtaját valaki óvatosan kinyitja és az ajtónyílásban megjelenik két álarcos ember, a kezükben furkós bottal. Henrikke nővér önkéntelenül felkiáltott: „Segítség!” Az egyik betörő nyomban ráordított: „Hit med pengene!”: Ide a pénzzel! – és furkós botjával a nővér fejére sújtott. De a 68 éves nővér nem vesztette el lélekjelenlétét. Kezét ökölbe szorítva a hosszú termetű rablónak az orra alá vágott olyan erővel, hogy az hátra tántorodott, majd keresztül esett az ajtón és társát is magával rántva együtt legurultak a lépcsőn. Aztán lóhalálban, anélkül hogy visszanéztek volna, menekültek. A nővér, aki az ütést kapta, még utánuk kiáltott: „Térjete meg, ne legyetek gonoszok!” S bár a plébános, aki közben odaérkezett, utánuk futott, a rablónak sikerült eltűnniök a szűk utcák között.

Az eset híre persze futótűzként terjedt el nemcsak Drammenben, hanem Oslóban is, sőt néhány újság Németországban is felkapta a hírt. A lapok egyöntetűen dicsérettel adóztak a nővér bátorságának.

Egy norvég újságíró megkérdezte Henrikke nővért, hogy miért nem tartotta magát abhoz, amit Jézus tanít: „... ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5, 39). A nővér egyáltalán nem jött zavarba: „Nem volt időm jámbor megfontolásokra – mondotta –, hirtelen az jutott eszembe, amit egyszer édesapám mondott nekem: 'Ha egy ember megtámad, aki erősebb nálad, vágj ököllel az orra alá'. Ezt a tanácsot követtem. Lehet hogy egyeseknek más a véleménye, én azonban úgy gondolom, ha a templomunkat meggyalázzák, kötelességünk megvédeni azt. Így gondolják ezt az én szerzetesnővéreim is”.

Egy másik újságíró ezzel a frappáns mondattal fejezte be riportját: „Henrikke nővér jámbor, de ha szükséges, akkor bátor is”.

A rendőrség a bátor nővérnek egy szép virágcsokrot küldött.

P. Szentiványi Dezső S. J.
(Oslo)

gyítás csodái által pedig mintegy szemaforjait Isten közelségének.

Jézus az evangéliumban a hit teljességét adta. Ezért nem szorul kiegészítésre. A Mária-jelenések sem akarják kiegészíteni azt. Ellenkezőleg: a jelenések a hit igazságaiban való megerősödésünket szolgálják. Aki valaha is a nagy kegyhelyek transcendens áramkörében – ha csak pár napot töltött is, – az életét végigkísérő mély élményre és igazságlátásra, vagy annak érzékelésére tesz szert, – a kegyelem mértéke szerint.

(Folytatjuk)

Teréz Anyát

a Béke-Nobeldíj elnyerése után India is kitüntette a legmagasabb hindu érdemrenddel: megkapta az „India Drágaköve” rendet. – Teréz Anya megje'enik Berlinben a június 4–6-ig tartó 86. Német Katolikus Kongresszuson, amelynek jelmondata: „Krisztus Szeretete erősebb”. Az idei katolikus napoknak külön vonzóerőt ad, hogy azon fellépnek Németország összes dómkórusai és külön ifjúsági centruma is lesz. Információ, je'entkezés: 5300 Bonn 2. Hochkreuzallee 246, Telefon: 02221/37 69 04.

DR. NOSZLOPI LÁSZLÓ (Budapest):

Schütz Antal emlékezete

Schütz Antal piarista szerzetes, a magyar teológiai és filozófiai szakirodalom kiváló művelője, egyetemi tanár, 100 évvel ezelőtt született az akkori Torontál-megyében (ma Jugoszlávia).

Fellépésekor a piarista rendben is még a régebbi liberális, hitközömbös „kultúrkorszak” nyomai mutatkoztak: a hitélet lanyhasága és elvilágiasodása, a szerzetesi erkölcs meglazulása, stb. Schütz személye, barátaival együtt, akik őt lelki vezérüknek tekintették, megújodást, egy új virágkört hozott a rend életébe. Neve a hittudományi ismereteknek a művelt közönség széles rétegeiben való terjesztése tekintetében Prohászka Ottokáré mellett említhető. Tudott dolog, hogy Prohászkanak milyen érdemei vannak a művelt magyar társadalmi rétegek vallásos hitre térítésében és a vallásos műveltség terjesztésében.

Rendes egyetemi előadásai mellett Schütz évről-évre 10-10 előadást tartott a katolikus nagyközönség részére a budapesti egyetemen hittudományi, társadalmi és más időszerű témákról. Az előadások azután könyvekben is megjelentek (Isten a történelemben, Eszmék és eszmények, A házasság, stb.). Előadásait nagy számban látogatták az egyetem összes fakultásának hallgatói és természetesen a budapesti katolikus intelligencia.

Schütz rendezte sajtó alá Prohászka összes műveit (25 kötet, megj. 1928–29-ben), ezekhez Prohászka-életrajzot és bevezető tanulmányokat írt. Sík Sándorral együtt imádságos könyvet adott ki, mely a katolikus ifjúság körében közkezdveltségnek örvendett.

Fő műve az első magyar „Dogmatika” elkészítése. Ebben is, mint filozófiai munkájában, Aquinoi Sz. Tamás követője (A filozófiai mű címe: „A bölcsélet elemei Aquinoi Szent Tamás alapján”). Abban az időben még nem értett meg a helyzet arra, hogy egy teológus Magyarországon a modern bölcsélet gondolatait válassza hittudományi interpretáláshoz, mint pl. a mi időnkben Rahner az egzisztencializmust. De más területen Schütz egész mainak mutatkozott, mégpedig karakterológiai munkáiban, amelyekben azonban a régi gondolkodók lélektani megátásai iránt is finom megértést mutatott. Ezt már a munkák címe is elárulja: „Karakterológia és arisztoteleszi metafizika”, vagy: „Szent Ágoston karakterológiai jelentősége”. A karakterológiát főleg az emberi lélek jellegzetességei tudományának, szűkebb értelemben „jellem-lélektannak” határozta meg.

Nagy érdemei vannak a teológiai és filozófiai műnyelv fejlesztése és magyarosítása terén, bár néha itt túlzásokba esett. Stílusát világosság és évezetesség, olvashatósság jellemzik. Ennyiben ma, bizonyos időszerűséggel, példaadó minden írása, mert ma a tudományos szakírók keresetesen nehéz és élvezhetetlen stílusban szokták mondani valójukat megfogalmazni. Arról megfigyelkednek, hogy a világosság éppen az író fölényes tudásának bizonyítéka; biztos szaktudás nélkül ugyanis világos stílus sem lehetséges tudományos színvonalon.

Élete második szakaszában Schützt agyvérzés érte, ezt ugyan csaknem teljesen kiheverte, de egyéniségében és gondolkodásában bizonyos változások jelentkeztek, némileg egyoldalúbbá vált:

amit addig vall és hirdet, azt most fokozottan vallja, és amit addig ellenez, azt még hevesebben ellenzi.

Schütz egyéniségét és szellemiségét mindenek előtt a megingathatatlan katolikus hitvallás és életvitel, minden keletesség nélküli európai színvonal jellemzi. Emberileg vonzó és imponáló jellemében hibát találni nehéz, bár né-

mi kicsinyesség mutatkozott nála néha, főleg az emberek megítélésében. Mindent összevéve azonban a piarista rend tagjai ma is rendjük egyik legjelentősebb és lelkiválóbb tudósaként tartják számon. Egy rendtársukat most bízták meg Schütz szellemi hagyatékának összegyűjtésével és gondozásával. Remélhető, hogy amikor az idők e szempontból kedvezőek lesznek, Schütz Antalt a nyilvánosság előtt is jelentőségéhez mérten fogják méltatni és munkásságát értékelni.

Az Egyház életéből

1 PEREK CSEHSZLOVÁKIÁBAN

Január 10-én állították bíróság elé Eperjesen a 65-éves jezsuita atyát, Oszkár Formaneket, aki már eddig öt évet ült börtönben. A vád ellene „katakombatevékenység”, mivel privátlakásán több hívő jelenlétében misézett. A nagybeteg páter elleni pert legfőbb egyházi körök és a jezsuita rend éles tiltakozására félbe kellett szakítani, a vádlottat kórházba szállították, ahol azonban a betegágyon is tovább zaklatták kihallgatásokkal.

Ugyancsak vád alá helyezték P. Josef Zverina S. J.-t, a Leitmeritz-i papi szeminárium volt tanárát titokban nyomtatott vallásos irodalom terjesztése miatt.

Ez a két kirívó eset és a Vatikán újabban elfoglalt keményebb álláspontja a vallásszabadság védelmében az oka annak, hogy a Vatikán és a cseh állam között megindult tárgyalások megszakadtak, noha Csehszlovákiának nem érdeke, hogy a Charta-77-es perek után kiélezze a vallási helyzetet.

2 A JEZSUITA REND NESZTORA

A jezsuita rend németországi professzor-nesztor, Oswald von Nell-Breuning, március 8-án lesz 90 éves. Változatlan szellemi erőben és aszketikus munkafegyveléssel folytatja társadalomtudományi előadásait a jezsuiták Sankt Georgen bei Frankfurt-i főiskoláján. Szerényen bútorozott egy-szobában lakik, ami egyúttal dolgozó- és fogadószobája is.

A társadalompolitika terén P. Nell-Breuning-nak legendás a híre és tekintélye. A piacgazdálkodásnak és a magántulajdonon felépült gazdasági és társadalmi rendnek a híve, de ugyanolyan határozottan ostromozza a kapitalizmus hatalmi álláselőnyeit és az igazságtalan vagyonelosztást. — Nagy tekintélynek örvend mindkét vezető német politikai pártnál: az SPD és a CDU/CSU-nál is. Élesen szembehelyezkedik a német szakszervezetek (DGB) egyoldalú munkáskizárásai ellen, de a munkaadóknak sem kegyelmez. P. Nell-Breuning a katolikus munkásmozgalom (KAB) szellemi vezére, mint szaktudós világtekintélyt élvez, de ugyanakkor egyszerű, szerény szerzetes, aki mindenekelőtt pap és lelkipásztor. (KNA)

3 A BALTIKUM VALLÁSI KÉPE

Európa vallásilag és nemzetiségileg legtarkább föltja a kelet-lengyel, litván, fehérorosz és nyugatukrán térség, ahol a Szovjetunió a II. világháborúban hatalmi szóval változtatta meg a saját javára a határokat: Lengyelországban 30.000 litván él, Litvániában 200.000 lengyel, Fehéroroszországban 382.000 a

lengyel, míg Lengyelországban 250.000 a fehérorosz.

Míg Lengyelországban a litvánoknak és fehéroroszoknak bizonyos vallási és kulturális jogaik és intézményeik vannak, addig a lengyelek szovjet területen: Litvániában és különösen Fehéroroszországban teljesen el vannak nyomva. Nincsenek papjaik, püspökök és szemináriumuk sincs.

Kétségbeejtő a Nyugatukrajnában élő 2,2 millió katolikus vallási helyzete. 87 templomuk van és azok is többnyire előregedett és beteg papok gondozására vannak bízva.

4 MAGYAR KÁPOLNA BUENOS-AIRESBEN

Nagy-Buenos-Aires központjában van a magyarok méltó központja: a *Mindszentynum*, és szép új kápolnájuk, amit 1979. dec. 15-én Dr. Juan Carlos Aramburu bíboros, Argentína primása, Buenos Aires érseke ünnepi szentmise keretében szentelt föl.

Szentbeszédjében Argentína primása magyar híveinek többek közt azt mondotta: „Most már van saját kápolnátok! Legyen ez a Szent István vértanú-lelkületű első királyotok tiszteletére épült kápolna lelki központotok . . . Ragaszkodjatok hagyományotaihoz, de éljete a jelenben”.

Az ünnepi vacsorán az Argent. Kat. Magyar Szövetség elnöke, gr. Széchenyi György üdvözölte a primást spanyol nyelven. Azután P. Domonkos László, a magyar misszió vezetője, mondott köszönetet mindazoknak, akik ezt a szép magyar központot segítették fölépíteni: + Mindszenty Józsefnek, P. Werenfried van Straatennek, + Msgr. Ádám György európai magyar főlelkésznek; az ottaniak közül: Sorg Antalnak és feleségének, Gáspár Andrásnak és Viski Józsefnek, aki „szorult helyzetünkben mindig mosolyogva nyúlt a zsebébe és segített . . .”

Az épületet Vas Béla tervezte és két fia, Mátyás és Dénes, kivitelezték. A kápolna művészi felszerelése: feszület, Nagyasszonyunk képe, az oltár, stb. Ivanovics János és Lovrics János remekei; a modern szép keresztút Székely Mária adománya.

Isten áldása legyen a Mindszentynumon és jó magyarjain!

A Nyugat-Német Evangélikus Egyházból 1978-ban 109.797-en léptek ki. Egyre kevesebb a keresztelek, a konfirmáltak és a templomi esküvők száma. Így a protestánsok száma a BRD-ben 26,3 millióra süllyedt. A nemrég még legnagyobb nyugatnémet vallásfelekezet már csak az összlakosság 43,2 %-át teszi ki.

A nyugatnémet hadseregben a táborig püspökségek körkérdésére az újoncok 40 %-a vallotta magát vallástalannak.

Egy szál virág Martzy Johanna sírhára

Múlt évi októberi számunkban, az „Élet könyvéből” rovatunk röviden közölte (sajnos pontatlan információ alapján) Martzy Johanna hegedűművész halálhírét. Mostani kis megemlékezésünket egy levél időszerűsíti, melyet a meghalt művész egyik testvérnője, Martzy Irma, küldött nekünk, s amely néhány vonással Martzy Johanna emberi, „lelki-portróját” egészíti ki. Előbb azonban pár sorban emlékeztetül: ki volt Martzy Johanna?

Temesváron született 1924-ben, szüleinek ő volt a hatodik gyermeke. Édesanyja az orvosok tanácsa ellenére, súlyos kockázatot vállalva, hozta világra s amikor a kis Johanna egészségesen megszületett, a mélyen vallásos szülők a Szűzanya oltalmába ajánlották. „Anyukánknak ugyan — írja az említett levél — csakugyan kiújult a betegsége, de egy év alatt teljesen meggyógyult. Három éve halt meg Glarusban (Svájc), 89 évet élt”.

A kis „Jancsi” (így becézték) csodagyerek volt. Már két éves korában lejátszotta, amit hallott a zongorán, „persze csak az ő kis kezei hat ujjával”. Amikor Hubay Jenő, a világhírű hegedűvirtuóz és zeneszerző meghallgatta játékát, azt mondotta az alig nyolcéves leánykának: „A jó Isten mindent megadott neked. A világ legjobb művészeinek egyike válhat belőled”. A mester nem tévedett. Johanna még növendék korában (16 éves volt!) elnyerte a Reményi-, röviddel rá a Hubay-díjat, 1947-ben pedig, első külföldi szereplésével a genfi nemzetközi hegedűverseny győztese lett. Ettől kezdve a világ legrangosabb koncerttermeiben aratta sikereit, olyan karmesterek, mint Ormándy Jenő, Cluytens, Ansermet, Fricsay Ferenc, Klemperer, Clemens Krauss stb. hangversenyeként volt ünnepelt szólistája. Magyaros temperamentumú, de lélekkel telt, elegáns játéka, virtuóz technikája, mindehhez bájos megjelenése elragadta a hangversenytermek közönségét, s nevén a világhír fénye is megcsillant.

Tavaly húsvétkor — nem sokkal előtte férje autószerencsétlenség áldozata lett — a Bahama-Szigetekről írta nővéreinek, hogy 20 év után ismét meggyónt, megáldozott s ez „valóságos hazatalálás volt a jó Istenhez! — Isten mindig túl jó az emberekhez, ezt nem érdemlünk meg, ezt csak megköszönni lehet” — írta levelében.

Egy kicsit a „családunkba” is tartozott, az utolsó időben az Életünk-et rendszeresen olvasta és szerette.

Aránylag fiatalon, 55 évesen halt meg egy zürichi szanatóriumban. Halálával elhallgatott csodálatos Stradivárij; de ő maga is remekmű volt, isten-áldotta nagy művész, ki csak megbecsülést, dicsőséget szerzett a magyar névnek.

Szamosi József

HAZAI FIGYELŐ

Lékai bíboros éveleji tájékoztatója

A primási körlevélből a következő fontosabb adatokat emeljük ki: Az ország nyolc katolikus középiskolájában jelenleg 1958 diák végzi tanulmányait. A hazai papnevelő intézetekben 250 papnövendék, a Hittudományi Akadémián 43 teológus és 53 világi hallgató tanul. Rajtuk kívül még 62 fiatal készül a papi hivatásra, ők azonban jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek. A Hittudományi Akadémia levelező tagozatának létszáma 400 fölé emelkedett. A római Collegium Hungaricumban két magyar teológus tanul, a Pápai Magyar Intézetben nyolc felszentelt pap végez szaktudományos továbbképzést, a római Gergely-egyetemen pedig két magyar jezsuita folytat tanulmányokat a lelki-gyakorlatok lélektanáról. A legfontosabb adat sajnos kimaradt a primási tájékoztatóból. A körlevélből nem tudjuk meg, hogy az általános iskolák tanulóinak hány százaléka részesül hitoktatásban!

Zsúfoltság az általános iskolákban

A tanyai és falusi iskolák körzetesítése következtében túlságosan megnőtt a központi iskolák létszáma és nagy mértékben rosszabbodtak az oktatás feltételei. Miközben a falvakban üresen állnak a régi iskola épületek, a központi iskolák zsúfoltak. Az intézkedés következtében mintegy 80 ezer gyerek ingázik reggelente autóbusszon, vonaton lakóhelye és az iskola között. Az elmúlt években kevés új általános iskola épült és jelenleg sem kielégítő az építés üteme. Az első osztályosok száma a következő esztendőben fokozatosan növekszik és 1986-ban 250 ezerrel több gyerek látogatja majd az általános iskolákat, mint ma. Az iskolák befogadóképessége alig nő, mert évente majdnem annyi korszerűtlen tantermet bontanak le, mint ahány felépül. A tanulók számának növekedésével tehát egyre fokozódik az iskolák zsúfoltsága. Az elhamarkodott körzetesítésnek az ingázó és a kedvezőtlen feltételek között tanuló iskolásgyererek az áldozatai. Jó lenne, ha politikai szemináriumok és párt főiskolák fejlesztése helyett az általános iskolákra fordítanának több pénzt az illetékesek.

Rosszak a történelemlkönyvek

A Magyar Nemzet, az ötödik osztályos gyerekek történelemlkönyvét vizsgálva, megállapítja, hogy az nem alkalmas a tanulók magyarságtudatának fejlesztésére. „Az egyes leckéket olvasva úgy tűnik fel, éppen saját őstörténelmünk megírásához közeledtek tankönyvíróink a leghűvösebb tárgyilagossággal. Semmi színesség, semmi érzelem. Mintha nem is magyarok szólnának itt gyermekeinknek saját ősainkról.” A cikkíró nehezményezi, hogy amíg a tankönyv nagy elismeréssel ír a honfoglaláskori szlávok magas műveltségéről, megfigyelik annak közléséről, hogy a mi kultúránk sem volt alacsonyabb, csak más kultúra volt: magyar.

Kevés a fiú a gimnáziumokban

Az elmúlt években túlnyomó többségben lányok érettségiztek a hazai gimnáziumokban. A lányok és fiúk aránya a mostani első osztályokban sem javult. Ennek a kedvezőtlen jelenségnek a következtében bizonyos pályák egyre jobban elnőiesednek, csökken a fér-

fiak számaránya az orvosok, jogászok, gyógyszerészek és pedagógusok között. Debrecenben a gimnáziumi tanulók 74 százaléka lány és még rosszabb a helyzet megyei szinten.

Nyelvünk eldurvulása

Az elmúlt években sajnálatos módon nőtt az agresszivitás, fokozódott az emberi közösségeken belül észlelhető elhidegülés és elidegenedés. Szomorú bizonyíték erre a házassági bontóperek számának emelkedése és az alkoholizmus terjedése. Az emberi kapcsolatokban mutatkozó negatív előjelű jelenségekkel egyidejűleg egyre szélesebb körben hódít Magyarországon a durva, faragatlan, trágár beszéd. A Békés Megyei Népújság kifogásolja, hogy az új magyar filmek is táplálják ezt a jelenséget. A szereplők szájába adott nem éppen szalonképes szavak gyakran hatalmas tetszést aratnak. Az emberek — korra, nemre és foglalkozásra való tekintet nélkül — úton-útfélen durváskodnak egymással és a munkahelyi vezetők gyakran még idegenek jelenlétében is közönséges hangon beszélnek női besztottaikkal. A cikkíró a fő veszélyt abban látja, hogy bizonyos értelmiségi körökben is elharapódzott a trágárkodás. Érdemes lenne tudományosan elemezni a nyelvi és lelki eltorzulás politikai gyökereit. Senki sem vitathatja, hogy közvetlen összefüggés van a társadalmi elnyomás és nyelvünk eldurvulása között.

Szmozg Budapesten

Szakemberek véleménye szerint, csak kedvezőtlen meteorológiai helyzetben keletkezhet erősebb szmozg Budapesten. Legutóbb december közepén észleltek szmozgot a fővárosban. Havazás előtt, a lefele áramló légáram alá beszorult a füst és a város egész területén rohamosan emelkedett a szénmonoxid koncentráció. Szmozg riadót azonban nem rendeltek el, mert még időben megváltozott a légáramlás és megtisztult a levegő. Az utóbbi időben több új épület kedvezőtlenül befolyásolta a Duna vonalán beáramló légtömegek irányát, a város természetes szellőzését. A budai oldalon a Vérmező végére helyezett OTP toronyház, a pesti parton pedig az Intercontinental Hotel gátolja a légáramlást.

A győri vagongyár nem gyárt több vagon

Március végén megszűnik a vasúti kocsik gyártása a Magyar Vagon és Gépgyárban. A vállalat vezetősége január elején jelentette be, hogy gazdasági okokból szakít az üzemnek ezzel a hagyományos termelési profiljával. Az átszervezés több mint kétszáz munkást érint. Tavaly januárban kétezer dolgozó kapta meg a munkakönyvét a Vagongyárban és került ki az utcára az az indokolással, hogy munkája feleslegessé vált...

Április 6-tól nyári időszámítás

Április 6-án egy órával előre kell állítani az órákat. A nyári időszámítás szeptember 28-ig tart. Az intézkedés célja az energia takarékoság. Előzetes becslések szerint az ország lakossága így 80 millió kilowattórával kevesebb villamos energiát fordít világlátásra, mintha egy órával hátrább járna az idő...

Közérdekű hírek

Az új Németországi Magyar Főlelkész

Höfner József bíboros, a Német Püspöki Konferencia elnöke, 1980. február 1-én kelt iratában kinevezte Msgr. Valentiny Gézát, az Europäischer Hilfsfonds (Európai Segélyalap) magyar részlegének a vezetőjét, Németországi Magyar Főlelkészé. A kinevezés egyelőre egy évre szól. A kinevezési okmányban többek közt ez áll: „Örülök, hogy ezt közölhetem Önnel és köszönöm a készségét, hogy az Európai Segélyszervben eddig is felelősséggel végzett munkája mellett, ezt a fontos feladatot is vállalta.”

*

Ambrus Szaniszló, Frankfurt/M-i magyar lelkes, a Németországi Magyar Pápi Szenátus elnöke, németországi paptestvéreihez a következő levelet küldte a kinevezéssel kapcsolatban:

„A Szeplőtlen Szűz Anya első megjelenése a kis Bernadettnek Lourdesben 1856 febr. 11-én, emlékeztetének napján írom e sorokat, melyben örömmel jelentem, hogy nekünk is megjelent az Úr kegyelme és váratlan gyorsasággal új főlelkészt adott nekünk Monsignore VALENTINY GÉZA személyében.

Mivel az Iskolabizottság február 9-én tartott gyűlésén elnökévé választotta, máris átvette a németországi magyar lelkipásztoraik sok megoldásra váró problémája mellé a kastli Magyar Gimnázium jelenének és jövőjének gondját is. Mindezek felvételéhez és vállalásához nagy lelki bátorságra volt szüksége és a magyarság szolgálatának nagy szeretetére.

Ezért most Mindannyiunk nevében szívből köszönetet mondok és biztosítva a szolgálatban való teljes együttműködésünkről, szeretettel kérem rá Isten áldását és bőséges kegyelmét.

Bár mindannyian régóta ismerjük, hisz nagyon sokszor volt közöttünk, mégis néhány adattal bemutatom:

Szegeden született 1927-ben. Középiskoláit a Piaristáknál végezte, teológiai tanulmányait Bécsben és a Pázmáneumban volt szeminarista. 1952-ben szentelték pappá. Utána két évig Alsó-Ausztriában káplánkodott, majd tizenhét évig volt Weilerben (Vorarlberg) plébános és kilenc éve a német Püspöki-kar segélyszervezetének, az Europäischer Hilfsfonds-nak alkalmazottja, ahol közbenjárásával a magyar egyház sok szükségén és gondján segített.”

Ambrus Szaniszló

*

A február 9-i rendkívüli Iskolabizottsági Közgyűlés, csak Dr. Bácsváry volt főlelkész lemondásával megüresedett iskolabizottsági elnöki posztra választott új elnököt **Msgr. Valentiny Géza**, új németországi főlelkész személyében; egyébként úgy döntött, hogy új tisztújításra csak a következő rendes közgyűlésen kerül sor.

*

AZ EURÓPAI MAGYAR FŐLELKÉSEK PÁRIZSI KONFERENCIÁJA

1980 február 12–14-ig.

Résztvevők: **Dr. Demel István**, Ausztria képviselőjében Dr. László megyéspüspök megbízásából; **Dobai Sándor**, Benelux Államok; **P. Horváth Kálmán**, Skandinávia; **P. Mehrle Tamás**, Svájc; **P. Ruzsik Vilmos**, Franciaország; **Dr. Ispánky Béla**, Anglia főlelkésze; **P. Szőke János**, az Európai Magyar Pápi Szenátus elnöke; **P. Kovách Angelus**, olaszországi főlelkész, kimentette magát; **Msgr. Valentiny Géza**, az új német főlelkész, pedig a Kastli-i magyar gimnázium ügyében tárgyalt ezekben a napokban az illetékesekkel Münchenben és Kastlban.

Fontosabb kérdések: Kastli problémá-

ja; hazai látogatók problémája; Szent István Ház helyzete Rómában; a Mindszenty Alapítvány és Emlékbizottság, valamint az „Életünk” újság ügyei; a magyar missziók személyi problémái.

P. Szőke részletes beszámolót tartott a Kastli-i helyzetről. A tragikus esetet az összes főlelkészek fájlatják. Remélik, az új németországi főlelkész, Msgr. Valentiny Gézának, sikerül lassan, sok türelemmel, és tapintattal az iskola jelen és jövő munkáját biztosítani. Ehhez azonban mindannyiunk megértése és segítségével szükséges. — A Magyar Iskola létéről van szó!

A Mindszenty Alapítványnak két paptagja van jelenleg: **Dr. Harangozó Ferenc** és **P. Szőke János** (P. Werenfried van Straaten képviselőjében). A Mindszenty Emlékbizottság kiadásában még ebben az évben megjeleNIK **Msgr. Közi-Horváth József**: Mindszenty-életrajza 15.000 példányban, zsebkiadásban.

A Mindszenty Alapítvány rendszeres munkával rendezi és földolgozza az elhunyt bíboros összes kéziratát. Legközelebbi cél legszebb és legfontosabb szentbeszédeinek a feldolgozása és kiadása és ezekből egy magnókazetta elkészítése és publikálása.

A főlelkészek az „Életünk”-kel kapcsolatban kiemelik a lap magyar lelkipásztori jelentőségét. Ezért a lap zavartalan megjelenését, nivóját és tartalmát biztosítani kell. A szerkesztőség munkájával a főlelkészek mind meg vannak elégedve, önfeláldozó és önzetlen munkájukat köszönik és kéri.

A Magyar Missziók legfőbb problémája a személyi kérdés. Kevesen vagyunk és öregszünk. Utánpótlás alig van. Fontos: új utánpótlást teremteni, új elkészíteteket segíteni fölkuatni. Ez mindannyiunk feladata és kötelessége.

A konferencia az Európai Magyar Missziók munkájának előmozdítására, koordinálására, valamint az illetékes egyházmegyei hatóságok és Róma felé való képviselőre életfontosságúnak tartja egy európai főlelkész kijelölését és megbízását a Szentszék részéről.

A jelenlévő főlelkészek írásban kérték a Szentatát, nevezzen ki egy európai magyar főlelkészt.

Addig, amíg nem lesz európai főlelkész, az ügyek intézését a főlelkészek megbízásából ad interim jelleggel továbbra is **P. Szőke János** végzi.

Az őszre tervezett közös európai (részben északamerikai is) nagy zárándoklat Rómába ez évben elmarad!

Az Európai Főlelkész hiánya, és más súlyos problémák megakadályozták abban, hogy a zárándoklatot Rómában is és az egyes országokban kellően előkészítsük.

Kassa nem volt, hanem — nincs!

Ez a címe a hazai ÉS-ben a „Páratlan oldal” egyik glosszájának (Nagyidai Ernő írta Kassáról), amely az „IBUSZ társasutazás Csehszlovákiába” c. utikönyvet célozza meg. Az utikönyvnek elsődleges feladata, hogy jól tájékoztassa a Csehszlovákiába látogató turistákat, ezért nagyon dicséretesen, összefoglalót ad az ország történelméről, földrajzi-, néprajzi viszonyairól. Így van ez rendjén! Csakhogy...

A szóban forgó utikönyvben (tessék jól megkapaszkodni!) Kassának még a n e v e s e m fordul elő (??). Így már az sem meglepő, hogy Zrínyi Ilona tetemét is „kilopták” a kassai székesegyházból, mert a magyar nagyszony sírja — e jeles könyv szerint — Késmárkon (Kézmarok) van! — Az ember nem akar hinni a szemének. Mi ez: hanyagság? tudatlanság? rosszindulat vagy netán gyűlölet a magyar multtal szemben? — Lehet tündönni rajta.

Sz. J.

Az élet könyvéből

Argentínából kaptuk a gyászjelentést: **Kocsis László**, m. kir. vezérkari ezredes, kiváló tiszt és odaadó bajtárs, a m. kir. honvéd Ludovika Akadémia utolsó parancsnoka, 81 éves korában, 1980. jan. 17-én Vicente-Lopez-ben váratlanul elhunyt.

Ujvárossy Dezső, m. kir. vk. ezredes

AUSZTRIA

Linzi Halálozás: özv. Gecsey Józsefné sz. Tauber Jolán 72 éves korában elhunyt; jan. 10-én Dr. Balogh Vince plébános temette. Gecseyné utolsó éveit idegenben, magányosan és szegényen élte. Adja meg neki az Úr az örök boldogságot.

HOLLANDIA

Hegyi György, a hollandiai magyar lelkes, írja: ... igyekszünk egy lakás-cserét lebonyolítani Hollandiában a lelkes lakása és a lekipásztori munka céljaira.

A kiszemelt lakás Zoetermeer elővárosban van. — Ehhez legyen szabad egy rövid áttekintést adni a helyzetről: A Hollandiában élő magyarok száma 4–5 ezer közt van; 1.400 fölött van a címlistánk. Az egész országban mintegy 200 helyen laknak. Havonta nyolc városban van szentmise, azonkívül még más 19–20 városban évente 2–3 alkalommal. A legnagyobb csoportok Rotterdam, Delft, den Haag, Leyden, Haarlem, Amsterdam, Utrechtben találhatók.

H I R D E T É S E K

Costa de Sol — Marbella. — Lakás kiadó, hosszabb időre is, 1980 júniustól: a tengerparti sétányon, pár percrenyire a „Régi Város”-tól. Központi fekvés, gyönyörű kilátás a tengerre és a hegyekre. — Nappali, hálófülke, borkonyha, fürdőszoba, nagy balkon. **Érdeklődni:** Catharina Salamon, Mossdungsband 8 16140 Bromma, Svédország. **Telefon:** 8250201 (este).

Budapesten élő 40 éves, 164 cm. barna, kissé molett, gyermektelen elvált, közgazdasági technikus nővérem férjhez adnám. Jól főz, vidámtermészetű, szüleinkkel él. Elfoglaltsága miatt társaságba nem jár; ezúton keresek számára rendezett körülmények között élő, intelligens, egészséges, komoly társat 50-évesig. **Cím:** Gál Józsefné, Akácfa-u. 9. 1/5. H-1072 Budapest.

Németországban élő gyermektelen magyar orvoscsalád örökbefogadna gyermekeket csecsemőkortól-iskoláskorig. Testvéreknél lehet az egyik nagyobbacska. Válaszokat „Szeretet” jeligére a Szerkesztőségbe kérünk.

37-éves elvált, francia állampolgárságú férfi nemdohányzó nő ismeretségi keresi házasság céljából. — „Nemdohányzó” jeligére kérek választ a Szerkesztőségbe.

Bécs közelében, szép kertés házban, egyedülálló asszonynál lakás jutányos bérért kiadó ötvenen felüli, leinformálható magányosnak vagy házaspárnak. „Magyarszomszéd” jeligére kérek választ a Szerkesztőségbe.

Idős házaspár mellé állandó jelleggel ápolónőt keresünk, lakás, elátás, fizetés ellenében. **Tel.:** (089) 98 37 40.

A Stuttgart-i Népi és Művészi Együttes március 9-én, vasárnap 17.00 órakor **Frankfurtban**, a Szent Antonius-Házban (Bettina Str. 23), a március 15-i ünnepség keretében lép föl. — Március 15-én, szombaton délután 4 órakor pedig ugyancsak március 15-i ünnepség keretében **Münchenben** szerepel.

A múlt esztendőben 3.400 személy volt a szentmiséken. Egész évben 60.212 km-t tettem meg autón.

A kiszemelt új helytől a fenti városok 15-20 perc alatt elérhetők. A jelenlegi lakóhelytől 50 perctől — 2 óta az út. — Jöjjetek segítségünkre!... Bátorkodom a Ti segítőkész jó szívetekben reménykedni! Különösen a paptársakhoz fordulok.

NÉMETORSZÁG

Aachen: 1980. jan. 8-án tragikus körülmények közt hirtelen elhunyt Arnold János német felesége, 13 élő gyermek édesanyja, **Frau Marianne Arnold szül. Hollinger.** Óriási részvétellel temették Aachenben. — Kérjük az Urat, adjon neki örök nyugalmat, a csa'ádnak mélyszégyenében vigasztalást.

Augsburg: Halálozás: Martin Györgyné 1979. dec. 17-én 70 éves korában. — **Kutik Rudolf** 1980. jan. 11-én 75 éves korában Augsburgban elhunytak. Nyugodjanak békében!

Köln: Születések: Kremer Mihály, K. Ferenc és Száraz Erzsébet, 1980. jan. 30-án született kislánya, Gütersloh; — **Neuherz Gábor,** N. József és Stüttgens Hildegard, 1980. febr. 6-án született fia, Viersen. — Az Úr kegyelme vezérelje a kisfiukat életútjukon!

München: Keresztelések: Török Mihály, T. Ferenc és Latinovics Milka fia, 1980. febr. 16-án; — **Csevári Sandra Mária,** Cs. Sándor és Cseh Julianna 1979. dec. 16-án született kislánya; — **Pintér Antal,** P. Antal és Makai Petronella 1980. jan. 16-án született fia.

München: Halálozás: Münkárt Ferenc, 52 éves, 1980. jan. 30. München; — **Schmalz Miklós,** 52 éves, 1979. dec. 26-án Karlsfelden elhunyt. — RIP.

OLASZORSZÁG

Róma: Fiacchi Manilo és Dr. Biró Mária orvosnő 2. gyermekét, Marcellót, 79. szept. 30-án keresztelték a Szent Péter bazilikában.

Macerata: Nagy Mária lehető legnagyobb eredménnyel szerezte meg a képzőművészeti főiskolai oklevelet. Gratulálunk!

Néhány magyar adat: Bolognában P. Angeusnak 77 címe van, **Firenzeben** 91, **Genovában** 66, **Trieszten** 34, **Modenában** 27, **Turinban** 56, **Pármában** 21, **Udinében** 31, **Cataniában** 16, **Palermóban** 17. — (Ilyen egy magyar püspökség Szép Itáliában! — Szerk.)

SVÁJC

A Bern-i „Batyubál” valóban batyubál volt és igazán az egyházközség rendezte, február 9-én. Nem csupán „magát mulatni akarásból”, hanem a Róma melletti menekültábrában sanyalódó magyarok megsegítésére. A jurai hívek nem sajnálták legszebb porcé.ánjaikat tombolatárgynak feláldozni. A Thuniak teljes létszámmal ott voltak. A Berni Egyházközségi Tanács nem csupán tanácsokat osztogatott, hanem dolgozott: a berni magyar hívek batyujából 1.000 Fr. került menekült honfitársaink asztalára, és szeretetben növekedve tértek haza.

P. Cserháti Kálmán

A Nagyböjti Lelkigyakorlatot dr. Békes Gellért teológiai professzor, a római Collegio S. Anselmo priorja tartja **Bernben** március 14-én 20 órakor a Viktoriaspítal kápolnájában és 16-án a magyar szentmise keretében.

Hirtelen halállal halt meg 1980. jan. 18-án **Bozó Ákosné** szül. **Szentkirályi Valéria.** Január 23-án temették a bűmpulizi temetőben. „Őt 63 éves korában, engem mikor rendel maga elé az Úr?”

A német katolikus papi szemináriumokban az 1979–80-as iskolaévben 7%-kal növekedett a jelöltek száma, **összlétszám: 2,335.** Ebből új jelentkező: 514.

Több olvasónk érdeklődik levélben, hogy van **Károly atya?** (az otthoniak így ismerik), írjunk róla. — Amint a képről is látszik, jól van és mégis azt kell írunk, hogy így nincs jól.

Már két-és-negyed-éve béna a jobboldalára és a nyilvánosság felé a legaktívabb és legkedveltebb magyar rádiólelkipásztor ajka is néma.

Egy hete látogattuk meg Oberhachingban, München mellett, ahol a magyar nővérek a legnagyobb szeretettel viselik gondját. — Sajnos, a jobboldal: jobbkez és jobbláb, bár van élet benne, de merev. A beszélőkészségét és képességét sem nyerte egészen vissza. Szellemileg teljesen rendben van. Mindenről tud és minden érdekli. Emlékezőtehetsége is feltűnően jó. De nagy fizikai és szellemi erőfeszítésbe kerül, sok-sok gondolatát és feltoluló érzését kifejeznie. Arckifejezéssel és gesztussal próbál segíteni magán. — A nővérek minden nap fölolvassnak neki. Nagyobb betűs írást maga is el tud olvasni, de hamar fárad és fáj tőle a szeme és a feje.

Éppen hozták az ebédjét, amikor ott voltunk. A levest, húst főzelékkel és a kompótot meglepően jó étvággyal ette meg. Utána a „krémet” amit hoztunk neki, láthatóan élvezte. — A nővér örömmel mondta: „Az édességet szereti.”

Beszélggettünk sok minderről. A feszült politikai helyzetről és eshetőségekről is. Teljesen átérzi. Aztán a hazamenetelről, Erdélyről... — „Istenem, csak még egyszer” mondta ki annyi belső feszültséggel és olyan mozdulattal, mintha bénaságot, tolokocsit és minden gátlást egyszerre le akarna rázni magáról! Szeme könnybe lábadt, úgy nyögte ki, félig síró hangon: „Már több mint két éve”. — Megértettük...

H I R E K

Véget ért a holland püspökök januári vatikáni szinódusa. — Voltak, akik a holland püspökök római útját „Canossa-járás”-nak tüntették fel. A hasonlatot még csak aláhúzta az a tény, hogy a

A NUMISMATICA HUNGARICA KÖZÉRDEKŰ HIRDETÉSE

A NUMISMATICA HUNGARICA egyike azon magyar emigrációs tevékenységeknek, amelyekkel a magyar ügy nemzetközi fórumot nyerhet magának. Politikai-történelmi érméink gondolatokat hordoznak, amelyek a jövő zálogai. Jogos érdekeink képviselése, vonzó művészi formában csak akkor érhető el, ha Te, En, On, azaz mindannyiunk ügyévé lesz a NUMISMATICA HUNGARICA nem nyereszkes vállalkozás, anyagi terhe néhány kevesek vállain nyugszik, s e kevesek ereje elegendő a további, pl. erdélyi érmék kibocsátásához. A jövő csak azoké, akik a jelenben tesznek. Patriotizmus nincs áldozat nélkül s erre az áldozatra kéri Önt is a NUMISMATICA HUNGARICA.

Az érmék technikai adatai: átmérőjük 38 mm, súlyuk kb. 24 gr., bronzból patinával borított, a DM 35.—; 22 karátos színezüstből védjegyzve, PP-minőségű (polirozva) a DM 95.— MWSt. nélkül. Aranyból jelenleg nincs kivitelezési lehetőségünk. **Megrendelhető: NUMISMATICA HUNGARICA, Postfach 73-0302, D-6000 Frankfurt/M-73, West Germany.**

III. Sorozat előoldal

IV. Sorozat előoldal

VI. Sorozat előoldal

A Mindszenty Alapítvány kiadása:

N A P I J E G Y Z E T E K

Mindszenty bíborosnak a budapesti Amerikai Követségen (1956–1971) készült naplószerű feljegyzéssel.

A könyvhöz **Batthyány Iván**, a Mindszenty Alapítvány elnöke írt bevezetőt, a bíboros követségi életéről **M. J. Hillebrand**, amerikai nagykövet ad számot. A magyarító fejezeteket **Csonka Emil** készítette.

A 480 oldalas könyv ára **32.— DM** vagy **14 USA \$** és portó. **Megrendelhető az „Életünk” útján.**

zsinatot a Cape'la Matilda-ban tartott közös mise vezette be. A kápolna Matilda, Canossa-i örgrónőről van elnevezve.

A zsinat újra kihangsúlyozta az Egyház Tanítói Hivatalának abszolút elsőbbségét, az egyházi hierarchia, a fegyelem és a papi cölibátus fontosságát. Elhatározta a zsinat, hogy a megszüntetett egyházmegyei szemináriumokat reaktiválják, úgyszintén az egyházi iskolai konviktusokat. Továbbá elhatározta a visszatérést az egyéni gyónáshoz. Helytelenítették a közös katolikus-protestáns szentáldozások gyakorlatát, mert az nem helyes értelmezése a krisztusi egység parancsának: ut omnes unum sint — hogy mindnyájan egyek legyenek.

Viszont újra kihangsúlyozták a püspöki szinódus nagyobb hatáskörét a holland egyházi életben és illetékességét belső adminisztratív kérdésekben: az egyházmegye új fölosztása, a megnövelt papok alkalmazása, pasztorális kérdések, stb.

Mindezekre egy holland megjegyzése: „Rómában határozhatnak, de hogy mi lesz meg abból Hol'andiában és hogyan lesz meg, azt majd meglátjuk!”

Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége elnevezéssel 19 tagesület részvételével megalakult a régóta nélkülözött csúciszerv Bécsben. Az alapszabályokkal működő szövetség közgyűlésén elnökké egyhangúlag **Dr. Radnai Tibor**, bécsi lelkészt, a Nemzetiségi Tanács tagját, főtárgyára **Dr. Deák Ernő** tanárt választották meg. A csúciszerv tartja a jövőben a kapcsolatot a tavaly megalakult Kisebbségi Magyar Nemzetiségi Tanáccsal.

SPORT

Kedvezőtlen előjelekkel nyílt meg a 13. téli olimpia február 13-án Lake Placidban. A szép megnyitó ünnepség alatt, elfogta a nézőket a nosztalgia: „talán utolsó alkalommal látjuk együtt a világ sportolói”. A taktikai harc megindult a moszkvai olimpia kerül. Dacára a IOC (International Olympic Committee) döntésének, mely határozottan Moszkva mellett foglalt állást, Amerika következetes maradt: csakis a szovjet megszálló csapatok teljes kivonása után Afganisztánból, lehet szó az olimpiai részvételről. Ez az ultimátum február 20-án lejárt. Az utolsó jelentkezési dátum az olimpiára: május 19. Már eddig is több ország csatlakozott a bojkotthoz, köztük Kanada, Kína. Meglepő volt a két német IOC tagnak túl optimista kijelentése: „nemcsak mi németek, de az amerikaiak is ott masiroznak velünk Moszkvában”. Úgy látszik „bedőltek” a szovjet taktikának, ugyanis kilátásba helyezték az Afganisztán probléma megoldását. A szokásos „szemfényvesztés”: egyes csapatokat majd kivonnak, és minden marad a régiben.

Ha már a politikánál tartunk, mely befolyással van a szabad sportra, nem mehetünk el szó nélkül a nemzeti Kína (Tajván) kismegzítése mellett. Nem engedték a saját kínai zászlója és himnusz mellett résztvenni az olimpián, így hazatértek az első napon. Kis ország sorsa, a nagyok politikájában.

A megindult küzdelmek első megépetése volt a nyugatnémet jégkorci csapatnak 6:4-es veresége a románoktól. Igaz a román csapatban ilyen neveket találunk: Gál, Sólyom, Nagy, Antal, Gosztola. Még a német bemozdó is megjegyezte: ezek magyarok!

A magyarokat a téli olimpián a Regöczy-Sallai jég-táncospár képviselte, nem kis sikerrel. A januárban szerzett európai ezüstérmét, itt Lake Placidban is megszerezték. Nagy siker ez a kis magyar „csapatnak” és az angol trénerjüknek. Eddigi szereplésük legszebb, legtokéletesebb kűrjét mutatták be. Szinte tökéletes összhang, lendület, szépség. Volt is siker; nemcsak a közönségnél, de a pontozó bírónál is, kivéve a szovjet pontozót; de ő saját magát járatta le, sovinszta pontozásával. A gyengén és hibával futó szovjet párnak 5.9-et adott, míg a többi pontozók átlag 5.7-et, a magyar párnak e tökéletes futását 5.7-tel „juttalmazta”, míg a többiek 5.9-et adtak. A német bemozdó „botránynak” nevezte a szovjet pontozó működését. Így a legkisebb különbséggel, nem egész 1 tizeddel kerültek Regöczyék a 2. helyre. Kíváncsian várom, mit ír majd a magyar Népsport? Egy biztos: az erkölcsi győztes a magyar páros volt.

Az olimpia egyik „hőse” az amerikai Heiden, aki sorra nyerte a gyorskorcsolyázó számokat. A másik a keletnémet Wehling, aki harmadszor nyeri az egyik legnehezebb olimpiai számot: az északi kombinációt, amely szám: síugrásból és 15 kilométeres sífutásból áll.

Az olimpia me'lett kiemelkedő sportesemény volt a magyar sakkcsapat második helye a svédországi Európa-bajnokságon. Első a Szovjetunió csapata lett.

Nagy sikert ért el Gedővári Imre kardvívónk Moszkvában. Nagy nemzetközi mezőnyben első lett, és e'nyerte „Moszkva Kardját”. A 8 éve kiírt díjat eddig

EURÓPAI MAGYAROK SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLATA

1980 május 6 (kedd) - május 17 (szombat) Zürich-Jeruzsálem-Zürich. Tizenkét nap! **Részvételi díj:** 1825 svfr. + kb. 45 sfr. (borraválók)

Jelentkezési idő: 1980 március 29-ig. Részletes Tájékoztató: Jelentkezéskor.

Jelentkezés: Zürichi Magyar Rk. Plébánia. Postfach 3242. CH-8023 Zürich. Tel.: 01 - 33-41-78.

Vagy: Baseli magyar rk. Missió. Schneidergasse 27. - Ch - 4051 Basel. Tel.: 061 - 25-68-70.

A Magyar Cserkészkerület hűsvéti Regőstáborát márc. 29-től ápr. 7-ig tartja Felsőörött, Burgenlandban. Jelentkezni lehet a cserkészcsapatok parancsnokainál és az Európai Cserkészkerület központjában. 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Tel.: (089) 98 26 37/38. Jelentkezési határidő: március 10.

Rokonok részére, ki nagyon jó megjelenésű, jófoglalkozású korrekt asszony, keresem 48-56 éves, jóállású, megbízható, jómegjelenésű férfi ismeretségét. Fényképes válaszokat „Wagner” jeligére a kiadóba kérek.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás kolbász grillsütésre	DM
vákuumsomagolásban	16.-
1 kg paprikás szárazkolbász	15.-
1 kg paprikás friss füstölt kolbász	13.-
1 kg rizses véreshurka	9.80
1 kg májashurka	9.80
1 kg vastag húsos szalonna	12.-
1 kg paprikás tokaszalonna	8.80
1 kg disznósajt	12.-
1 kg füstölt sonka	13.-
1 kg füstölt sertésborda	8.80
1 kg füstölt csülök	8.80
1 kg friss tepertő	14.-

Utánvétellel és csak **belfőldre** szállítunk, 5 kg-on felül rendeléseknél portómentesen és csupán az **expressz-díjat** számítjuk fel.

Taubel Mihály hentesmester
Peter-Rosegger-Str. 3.

D-6710 Frankenthal. Tel.: 06233/62 69 3

BÉCSI MAGYAR KÖNYVESBOLT

Libro Disco

A-1010 Wien, Domgasse 8. T.: 52-73-15
Magyar könyvek, lemezek és folyóiratok küldését a világ minden tájára vállaljuk. Kérje díjtalan katalógusunkat.

Yves de Daruyár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyvnek ára portóval együtt 40.- Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.

Megrendelhető közvetlen a kiadónál:
EDITION BALOGH, Pf. 19.
CH-6000, Luzern 5.

Rupp László hítes törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. D-8000 München 1. Postfach 162. Tel.: (089) 300 21 62.

Hítes tolmács és fordító, - magyar-német és német-magyar. Hans-Henning Paetzke. 6000 Frankfurt/M. Adlerflychtstr. 4. - Telefon (0611) 59 19 39.

mindég szovjet versenyzők nyerték.

Tenisz csapatunknak az idén se sikerült elnyerni a „Király-kupát”, pedig igen közel voltak hozzá. Legyőzték a szovjet, osztrák és a francia csapatot mindkétyszer. Sajnos Taróczy válszerűlése miatt a döntőben veszítettünk a csehek ellen. A második hely is szép teljesítmény.

MUSICA HUNGARICA

MAGYAR KÖNYV-ÉS HANGLEMEZ NAPOK KÖLNEN

1980 március 29. és 30-án árusítással egybekötött egéznapos

KÖNYV- és HANGLEMEZ KIÁLLÍTÁST rendezünk a

„MINDSZENTY MAGYAR HÁZBAN”

Thieboldsgasse 96 - Köln
melyre mindenkit szeretettel meghívunk.
Katkó Sándor - MUSICA HUNGARICA
Rümannstr. 4, 8000 München 40,
Telefon (089) 30 50 43

Most jelent meg

Juhász László MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világljáró ősünktől a századforduló kivándorlási hullámaig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.- DM, 100 ÖS, 7 \$.

Megrendelhető: Dr. Juhász,
8 München 80. Bülowstr. 10/1.

„TETENY” ungarische Spezialitäten INH.: O. BAYER

Kreitmayerstr. 26. - D-8000 München 2.
Telefon: (089) 19 63 93

Abasári rizling	5.75
Debrői Hárslevelű	5.75
Badacsonyi Kéknyelű	6.20
Badacsonyi Szürkebarát	6.20
Soproni Kékfrankos	6.-
Domoszlói Muskotály	6.20
Domoszlói Tramini	6.50
Badacsonyi Tramini	6.50
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Cabernet	6.20
Tokaji Aszu 4 Putt.	13.-
Tokaji Aszu 3 Putt.	11.-
Kecskeméti Barack pálinka	23.50
Hasas Barack pálinka	20.50
Cseresznye pálinka	20.50
Szilva pálinka	19.50
Hubertus	17.50
Kosher szilva pálinka	26.-
Beverage Bitters (Unic) lit.	26.-
Beverage Bitters (Unic)	13.50
Szalámi (Pick)	22.-
Csabai	20.-
Gyulai	18.-
Süli debreceni	13.-
Süli kolbász	14.-
Házi kolbász	17.-
Tarhonya 1/2 kg.	2.75
Nagykocka	3.10
Lebens	3.10
Kiskocka, cérnametelt 100 gr.	—,70

Úvegáru is szállítunk!

DIÓSZEGHY TIBOR, hítes tolmács és fordító, magyar-német (és német-magyar), Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben és peres ügyekben segít. D-4040 Neuss, Daimlerstr. 249. Tel.: 02101/54 13 17.

Balaton (Révílöp) 3-szobás nyaraló, nagy kerttel, vitorlással kiadó. Érdeklődni: **Kalmár István,** Gyöngy-u. 20, H-9026 Győr.

Magyar-francia család keres fiatal leányt két kisgyermek mellé és könnyű háztartási munkára, azonnal, vagy április-június-júliustól kezdve, legalább egy évre. - Francia tanulmányok lehetségesek. - Cím: **Mme. Marietta Kovács,** 27 Ch. de la Mousse, 1225 Genève, Suisse.

31-éves fiatalember megismerkedne N. Sz. K.-ban élő magyar leánnyal vagy asszonnyal házasság céljából. Szépen berendezett lakás, kocsijára „Tiszavirág” jeligére.

42-éves jómegjelenésű tisztviselő keresi korrekt, szellemi érdekű 44-45-éves férfi ismeretségét házasság céljából. Fényképes válaszokat „Pantarehei” jeligére a Szerkesztőségbe.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 37.
Felelős Kiadó:

a Magyar Kat. Főlelkésziség,
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc.

*

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.
Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!

Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15 DM, vagy ennek megfelelő valuta. Tengeren túlra légipostával 25 DM. Lapzárta: a hónap 18-án. - Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postcheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

Figyelem! Újdonság!

Szamosi József

MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV

Képes magyar kalauz

Az izlées kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kiemelve Máriacell magyar kapcsolatait.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.- DM, vagy 6.- \$ és postaköltség.

Ha szereti a magyar konyhát, a hazai ízeket érdemes megrendelni

Mikes Júlia SZAKÁCSKÖNYVÉT.

Egy tapasztalt háziasszony receptgyűjteménye és ezernyi ötlet, Vajda Albert humorával fűszerezve (272 oldal). Ára 20 DM, vagy 10 \$. Megrendelhető: Juhász, 8000 München 80. Bülowstr. 10.

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. **W. Divy hítes fordító és tolmács,** D-7990 Friedrichshafen, Linderstr. 50. - Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

MAGYAR HENTESÁRÚT

gyártunk immár 10 éve Stuttgarttól 40 km-re, Welzheim-ben. Győződjék meg kiváló minőségű, magunk által készített Wurst-Spezialitátekről. Rendeljen az alábbiakból:

1 kg Balkán füstölt májas	12.-
1 kg Balkán véres májas füstölt	10.-
1 kg Rizsás hurka, sütnivaló	10.-
1 kg Véres hurka, sütnivaló	10.-
1 kg Disznósajt, gyomorban, füstölt	12.-
1 kg Friss kolbász, sütnivaló	14.-
1 kg Kolbász (gyulai recept után)	16.-
1 kg Papr. szalámi (csabai recept után)	18.-
1 kg Füstölt sonka (hátsó)	18.-
1 kg Fokhagymás, papr. tokaszalonna	12.-
1 kg Oldal-szalonna, füstölt	12.-
1 kg Fokhagymás pariser	16.-

Minden árút légmentes csomagolásban utánvétellel szállítunk.

Éttermek és vendéglők részére kívánságra külön árjegyzéket küldünk! Viszonteladókat keresünk 10 % provízió fizetés ellenében.

Fleischwarenfabrik - Viktor Pál
Lerchenstr. 29 - 7063 Welzheim
Telefon 07182 / 67 36 este 19 óra után 81 81